

సనాతన సారథి

జులై 2018

‘ఒకసారి చేయెత్తి యోదార్పు నిచ్చెనా ప్రేమసముద్రాలు పెరిగి వచ్చు’

సనాతన సారథి

సత్య, ధర్మ, శాంతి, ప్రేమలద్వారా మానవజాతి సామాజిక,
నైతిక, ఆధ్యాత్మిక అభివృద్ధికి అర్పితము

సంపుటము 61

సంచిక 7

జులై 2018

ప్రచురణ తేదీ

జూన్ 23

1. రామకథారస వాహిని (ధారావాహికం)	భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు	4
2. స్వస్వరూపానుసంధానము	గురుపూర్ణిమ సందేశం	7
3. మానవాకృతి దాల్చిన మాధవుడు	జి.ఎన్.ఆర్.సి.వి. ప్రసాదరావు	10
4. సాయి అవతార త్రయము	ప్రొ॥ ఆర్. సీతాలక్ష్మి	13
5. గురోర్గురువు శ్రీ సత్యసాయి	డా॥ మేడసాని మోహన్	16
6. భక్తి, భక్తి, భక్తి...	కుప్పం విజయమ్మ	19
7. 'ప్రేమరూపుడె సత్యగురువు'	శ్రీ సత్యసాయి పద్యనుధ	21
8. కోరిక మనసును మలినపరుస్తుంది.....	ఆచార్య ముదిగొండ వీరభద్రయ్య	22
9. గురువు అంటే ఎవరు?	డా॥ బి.వి. పట్టాభిరామ్	25
10. ముత్యాల సరాలు (ధారావాహికం)	ప్రొ॥ కామరాజు అనిల్కుమార్	28
11. ఆశ్రిత కల్పతరువు (గత సంచిక తరువాయి)	వి.ఎన్.ఆర్.కె. ప్రసాద్	31
12. 'భక్తుల సుఖదుఃఖములు చూచుటే నా పని'	దివ్యానుగ్రహ లేఖ	34
13. భగవాన్ ప్రవచించిన భక్తితత్వం	డా॥ సాయిగిరిధర్ సాయిరాం	36
14. దివ్యనామ మహిమ	స.సా. 1958 జులై సంచికనుండి	39
15. 'నీకున్న విచక్షణ సుపయోగించు'	ఇంటర్వ్యూ-ఇన్నర్వ్యూ	40
16. ప్రశాంతి సమాచారం	డా॥ దివి చతుర్వేది	41

కవితాంజలి

1. అవాఙ్మానసగోచరుడు	తుర్లపాటి విజయ్ శంకర్	12
2. సద్గురువు	భువనచంద్ర	15

© శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతినిలయం

టెలిఫోన్: 08555-287375 (సనాతన సారథి Extn. 128, పుస్తకాలు ఆడియో వీడియో సీడీలకొరకు ఆర్డర్లు Extn. 162)

శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం, అనంతపురం జిల్లా (ఆం.ప్ర) - 515134 తరపున ప్రశాంతి నిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి ఆశ్రమ పరిధిలో ఉన్న శ్రీ సత్యసాయి ప్రెస్ షెడ్ (120'X40')లో ముద్రింపబడి ప్రచురింపబడింది.

ప్రింటర్ అండ్ పబ్లిషర్ : కె.ఎస్. రాజన్, ఎడిటర్ : వి. శ్రీనివాసులు

భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయిశ్వర విరచిత రామేకోఠార్గో వాహిని

(గత సంచిక తరువాయి - 53వ భాగం)

సీతారాములు తల్లులైన కౌసల్య, సుమిత్ర, కైకేయిల దగ్గరకు వెళ్లి వారలకు నమస్కరించి, “మా విషయమై మీరు ఏమాత్రమునూ విచారించక, మీమీ కర్తవ్యములను మీరు సక్రమముగా నిర్వర్తించుచూ, తండ్రియైన దశరథుని అభీష్టముల ననుసరించి ధన్యులగుదుర”ని ప్రార్థించిరి. “మేము ఎట్టి బాధలకూ గురికాక ఆనందముగా పదునాలుగు సంవత్సరములు పదునాలుగు క్షణములవలె గడిపి, తిరిగి అయోధ్య చేరుకొందుమ”నియూ, “తండ్రిగారి ఆజ్ఞను నెరవేర్చుటే పుత్రుని పరమలక్ష్యమ”నియూ, “ఆ నిమిత్తమై మేము ఈ పవిత్ర వనమున ఆనందముగా కాలము గడుపుదుమ”నియూ తల్లులకు ధైర్యము చెప్పిరి. కైకకు నమస్కరించి, తాము అరణ్యమున నివసించుటకు ఆమె ఏమాత్రమూ కారణము కాదనియూ, ఆమె నిరంతరమూ పూజనీయురాలే కాని కీడొనర్చినది కాదనియు, ఆమె మేలును మరువలేమనియూ, “మా నిమిత్తమై మీరేమాత్రం విచారించక భరతునికి తోడుగా ధైర్యము తెలుపుతూ అతనిని కాపాడుకొనుచుండవలె

న”నియూ, “ఏదో ఉడుకురక్తముతో, తండ్రి మరణమును, రామ వియోగమును భరించలేక తల్లియైన మిమ్ములను అనేకవిధముల తూలనాడినాడ”నియూ, “అది భరతుని తప్పుగా భావించక, అతనిని క్షమించవలసినద”నియూ సీతారాములు కైకను వేడుకొనిరి.

ఇట్టి పవిత్ర వచనములనుచున్న రాముని ముఖమును కైక సిగ్గుతో చూడలేకపోయినది. “ఇంతటి విశాల భావమును, పవిత్ర హృదయమునుగల బంగారువంటి నా రాముని నేనింతగా బాధ పెడితిని కదా! ఈ భయంకర అరణ్యమున జీవితము గడుపుటకు నేనే కారణము కదా! ఛీ, నేనెంత కిరాతకపు పని గావించితిని! నిజముగా నేను చేసినా లేక రామసంకల్పమే నన్నీరీతుల ఆడించెనా? ఏదెట్లయిననేమి! నేను మహాపాపిని” అని తనను తాను నిందించుకొని, సీతను దగ్గరకు చేర్చి, “ఆనాడు చేసిన నా తప్పును క్షమించుమ”ని కోరి, ఆమె రెండు హస్తములు గట్టిగా పట్టి, “ఇంతటి పవిత్ర నారీమణికి పడరాని పాట్లు కల్పించిన నన్ను మీరు క్షమించుట న్యాయము కాదు” అని కైక ఎంతో విలపించెను. తన తప్పును తాను హృదయపూర్వకముగా తెలిసికొని బాధపడెను.

ఈవిధముగా అందరూ వారివారి స్థానముల ననుసరించి సీతారామలక్ష్యణులచెంత సెలవు తీసుకొని ఎవరి రథములందు వారు ఆసీనులైరి. సీతారామలక్ష్యణులు ప్రతి రథము దగ్గరకూ వెళ్లి, అందరినీ మరొకతూరి పలుకరించి, ధైర్యము చెప్పి, ఒక్కొక్క రథమునే కదిలించుచూ వచ్చిరి.

గురువగు వసిష్ఠులవారి పాదములకు సీతారామలక్ష్యణులు నమస్కరించి, “తమకు, తమ ధర్మపత్నికి మావలన చాలా శ్రమ కలిగెను. ఈ అడవిలో తమ సేవలు చేయవలసినంతగా చేయలేకపోయినందుకు క్షమించుమ”ని, వారిక నిలచుటకు సెలవు దయచేయుమని ప్రార్థించిరి. మహాజ్ఞాని, బ్రహ్మర్షి అయిన

వసిష్ఠులవారికికూడా వారి భక్తిశ్రద్ధలను, ధర్మమార్గమును వర్ణించుటకు సాధ్యము కాకపోయెను. వారిని విడచి ముందుకు పోలేకపోయినారు. మువ్వరూ ఒకచోట నిల్చిని హస్తములు జోడించి కదలిపోవు రథములవారికి నమస్కరించుచున్న దృశ్యము ఎట్టి కఠినమైన బండలచైనా కరిగించగలవన్నట్లు తోచినది అరుంధతీ వసిష్ఠులకు.

తదుపరి నిషాదపతిని, అతని పరివారమును చూచి శ్రీరాముడు అతనిని సోదరునికన్నను మిన్నగా కొగిలించుకొని, అతని వియోగ దుఃఖమును అనేక విధముల ఓదార్చుచూ బోధను గావించెను. గుహుడు చేయునదిలేక రామపాదములకు నమస్కరించి గుండెలను బండలుగా చేసుకొని వెనుకకు తిరుగుచూ పయనము గావించెను. వారందరు వెళ్లునంతవరకు సీతారామ లక్ష్మణులు ఒక వృక్షచ్ఛాయయందు నిల్చిని ఉండిరి. ఇంతలో జనకమహారాజు తన పరివారంతో బయలుదేరిరి. రామలక్ష్మణులు అత్తమామలకు నమస్కరించినతోడనే, సీత తల్లిదండ్రులకు నమస్కరించెను. ఆమెను కొగిలించుకొని శిరస్సును ముద్దాడి, “అమ్మా! నీ సాహసము, నీ పతిభక్తి మాకు కీర్తి తెప్పించినవి. నీవలననే మా వంశము పావనమైనది. ఇట్టి పుత్రికను కన్నందుకు మేమే జన్మమున ఏ నోము నోచితిమో దాని ఫలమే ఈనాడిట్టి కీర్తిని అందుకోగలుగుచున్నామ”ని అనేకవిధముల వర్ణించి, “నీకెట్టి కొరతయూ ఉండదు. రామచంద్రుడు నీకు ప్రాణము. అతని ఛాయలయందు ఉండు నీ కే కొరతయు ఉండదని మాకు తెలుసు. అయినను ఉపాధి భేదముచే ఇట్టి సమస్యలు అప్పు డప్పుడు కలుగుట దైవలీల” అని అనేకవిధముల వేదాంతమును బోధించి, వారునూ, వారి పరివారమును బయలుదేరిరి.

ఈ వచ్చిన రెండు రాజ్యముల పరివారములు పూర్తిగా బయలుదేరి కొంతదూరము పోవువరకూ సీతారామ లక్ష్మణులు ఆ వృక్షచ్ఛాయయందే నిలుచుండి అక్కడనుండి పర్లశాలకు వచ్చి చేరి, భరతశత్రుఘ్నుల భక్తిశ్రద్ధలను, వారి ప్రేమ ఆదర్శములనుగురించి, ప్రజలయొక్క అభిమానములనుగురించి అనేకవిధములుగా రాముడు చెప్పుచుండ సీత, లక్ష్మణు లతి శ్రద్ధతో ఆలకించుచూ,

వారి ఎడబాటునకు కొంత యోచించుచూ, మధ్యమధ్య తమ తండ్రియైన దశరథుని మరణవార్తకు విచారించుచూ, కొంత కృతజ్ఞతారూపమైన ప్రేమను అర్పించుచూ కంటనీరు పెట్టుచుండిన సీత, లక్ష్మణులను చూచి, రాముడు చిరునవ్వుతో వారలకు జీవిత రహస్యములను బోధించుచూ ఈరీతిగా ఆనాడు కాలమును గడిపిరి.

మునులు, బ్రాహ్మణులు, ఋషులు, భరత శత్రుఘ్నులు, కౌసల్య, సుమిత్ర, కైకేయీ రాణులు, మంత్రులు, ప్రజలు, రాముని వియోగమును సహించలేక చింతాక్రాంతులై గడచిన అయిదు దినములలో రామలక్ష్మణ సీతాది త్రిమూర్తులు చూపిన ఆదర్శమును, వారి ప్రేమ, కరుణ, దయారసమును, వారి వాగమృతమును తలచుకొంటూ, ఆహారనిద్ర లన్నది మరచి, రాత్రి పగలని తలంచక మార్గమునందు ఎందునూ నిలువక ప్రయాణము సాగించుచూ, రెండవ దినమున గంగానదిని దాటిరి. అక్కడ నిషాదపతి, ఆ పరివారమునకు తగిన భోజనాదులు ఏర్పాటు చేసెను. కానీ సీతారామలక్ష్మణ వియోగమున దుఃఖించుచున్న వారగుటచే ఎవ్వరునూ ఏమీ ఆరగించలేదు. ఏదో గుహుని తృప్తి నిమిత్తమై అందరూ ముట్టి పారవేయుచూ వచ్చిరి. కడకు గుఱ్ఱములు సహితము మేత మేయలేదు. నీరు త్రావలేదు. ఈ దృశ్యమును గమనించిన వసిష్ఠులవారు, “శ్రీరాముడు సర్వభూతాంతరాత్మ, తానే సర్వభూతములందు ప్రజ్ఞానస్వరూపుడై చైతన్యము నందించుచున్నాడ”ని అందరికీ బోధించుచూ వచ్చెను.

తిరిగి వారెక్కడనూ విశ్రాంతి తీసుకొనుటకు అంగీకరించక సరాసరి అయోధ్యకు చేరవలెనని భరతుడు సంకల్పించుటచేత, వీలైనంత త్వరగా రామచంద్రుని పవిత్ర పాదుకలను ప్రజలకు చూపి ధన్యులను గావించ వలెనను ఇచ్చచేత ప్రయాణమును కొనసాగించిరి. మూడవ దినము సరయానదిని, గోమతిని దాటి నాలుగవ దినము అయోధ్యా నగరమును సమీపించిరి.

ఎప్పుడు భరతశత్రుఘ్నులు, సీతారామలక్ష్మణ సహితముగ అయోధ్యను ప్రవేశింతురా అని కన్నులు కాయలు గాచినట్లు కాచుకొన్న ముసలి బ్రాహ్మణులు,

స్త్రీలు, పిల్లలు, వారి రథముల శబ్దములు వినగనే వీధులలో ప్రవేశించి, “రామచంద్ర ప్రభువెక్కడ? ఎక్కడ?” అని అతురతతో అన్ని రథములనూ చూచుచూ వచ్చిరి. కానీ కొంత చీకటిపడుటచేత, తెల్లవారి చూడవచ్చునను ఆశతో కొండంత ప్రేమతో కాచుకొనియుండిరి. తెల్లవారి లేచినతోడనే సీతారామలక్ష్మణులు రాలేదనియు, శ్రీరామ పాదుకలు మాత్రమే అయోధ్యకు చేరినవనియూ విని కొంత ఆశ, కొంత నిరాశలకు గురి అయిరి.

భరతుడు గురువుగారిని, మంత్రులను రప్పించి రాజ్య సూత్రముల నప్పగించి, తగినరీతిగ వారికి నచ్చజెప్పి, శత్రుఘ్నుని పిలిచి, “తల్లల సంరక్షణార్థం నీవు తగిన చర్యలు తీసుకొనవలెన”ని బోధించెను. బ్రాహ్మణులను, పండితులను పిలిపించి చేతులు జోడించి నమస్కరించి, “మీ ఆజ్ఞ ప్రకారము నేను నడచుకొందును. గొప్పవైనను, చిన్నవైనను మీరు సంశయించక మీ కోరికలను తెలుపుడు. వాటిని నేను నెరవేర్తును” అని తెలిపెను.

ప్రజలను పిలిపించి, దేశీయులను సమావేశపరచి వారికి తగినట్లు తెలిపి, రాముని సంభాషణల సారాంశమును ప్రజలకు వినిపించి, “ఈ పదునాలుగు సంవత్సరములు రామపాదుకలే మన అందరి రక్షగా

భావించి, పాదుకలే పరిపాలన చేయుచున్నవన్న లక్ష్యమును అందరి హృదయములందు తలంచి మనము రామచింతనతో జీవించవలెను. తదుపరి శ్రీరాముడు మనకు ప్రభువుగా నిలచి ప్రత్యక్ష పరిపాలన కొనసాగించును. ఆ ప్రియదినమునకై మనము కాచుకొనుటే మన కర్తవ్యమ”ని తెలిపెను. గురువు, పండితులు, ఋషులు, పురోహితులు, మంత్రులు, పురప్రముఖులు, ప్రజలు అందరి ఆనందమును పురస్కరించుకొని అందరి అభిప్రాయములను అందుకొని రామపాదుకలను సింహాసనమున ప్రతిష్ఠించుటకు తగిన ముహూర్తము నిర్ణయించుకొని ఆ ఉత్సవమునకు తగిన ఏర్పాట్లు మహావైభవముగా గావించెను. ఆ వైభవము పూర్తిచేసుకొని తల్లులైన కౌసల్యకు, సుమిత్రకు, కైకకు నమస్కరించి, పాదుకలను శిరస్సున దాల్చి, తన సర్వభాధ్యతలు పాదుకలే పరిపాలించునని నమస్కరించి, గురువు అనుమతిని పొంది నందిగ్రామమునకు వచ్చెను. ఆ ధర్మదురంధరుడు, ఆ ధైర్యశాలి ఆ గ్రామములో ఒక చిన్న పర్వతాలను నిర్మించుకొని రామలక్ష్మణులు ధరించినట్లుగా జడలను ధరించి, మునుల వల్కలములను ధరించి, భూమిలో ఒక చీకటి బిలమును త్రవ్వకొని, అహారపానీయములందును, వస్త్రధారణయందును మునులవలె కఠిన ప్రతమును పూనెను. దేవేంద్రుడుకూడ కొనియాడెడి అయోధ్యా నగర భోగములను, కుబేరుడు కూడ కొనియాడెడి భాగ్యములను తృణప్రాయమని తలంచి, భరతుడు వైరాగ్యముతో ఆ పల్లెయందు ఆ పర్వతాలలో ప్రకాశించి పరులకు కనిపించక, రామచంద్రుడు అయోధ్యకు చేరువరకు తానెవ్వరినీ చూడనని ప్రతిజ్ఞ పూని రామచంద్రుని రాకకై తాను రామచింతన చేయుచు కాలము గడుపజేసెను. అతని దేహము అనుదినము దుర్బలమయ్యెను. అతని తేజస్సు, బలము అధికమయ్యెను. ముఖవర్చస్సు దేదీప్యమాన మయ్యెను. రామభక్తి దినదిన ప్రవర్ధమానమయ్యెను. మనస్సు పరిశుద్ధమైన పాలుగా మారెను. తారాగణములు హృదయాంతరాళమున ప్రకాశించెను.

(సశేషం)

స్వస్వరూపానుసంధానము

భారతదేశము పరమ పునీతమైన ఆధ్యాత్మిక క్షేత్రము. గురుశిష్య సంప్రదాయము ఈ దేశపు సంస్కృతియొక్క ప్రధాన లక్షణము. అన్యదేశములలో ఇట్టి పవిత్ర సంబంధము కనిపించదు. అవతార పురుషులైన రామకృష్ణాదులుకూడా, లోకసంగ్రహార్థమై, ఇట్టి సంప్రదాయమును అనుసరించి ప్రజలకు నిదర్శనపూర్వకంగా ప్రబోధిస్తూ వచ్చారు. గురువు నేర్పించు పాఠము యథార్థ పాఠముగా ఉండవలెను. పరమార్థమును గుర్తించినదే నిజార్థము. మిగిలినవన్నీ

వ్యర్థము; మానవత్వమే దానివలన వ్యర్థమగును. జాతిభేదములేక జనులందరికీ ఆశ్రయమిచ్చి పోషించి తరింపజేసిన దేశమిది. ‘నాది, నేను’ అనే మమకార అహంకారములను వదిలితే చాలు, మోహము నాశమొంది, మోక్షప్రాప్తియగునని బోధించిన దేశమిది.

అయితే, నిత్యసత్యమైన తన దివ్యత్వమును గ్రహించే నిమిత్తమై మానవుడు అనిత్యము, అసత్యము అయిన ఈ దేహములో నివసించే ప్రాప్తిని పొందినాడు. దోషసహితమైన, అశాశ్వతమైన చర్మచక్షువులద్వారా ఆ సత్యమును సందర్శించేది సాధ్యముకాదు. దానికి జ్ఞాన నేత్రము కావలెను. ఆ జ్ఞాననేత్రమును సంపాదించు విధానమే ఆధ్యాత్మిక మార్గము. ఆ మార్గమును సందర్శింపజేసి, ప్రయాణమునకు ఉత్సాహపరచి, తోడునీడుగా ఉండి, గురిని సాధించేకొరకు సాయ పడేవారే గురువులు.

అద్వైతమే పరమ సత్యము

పుట్టిన శిశువును ప్రేమతో పెంచి, తగు రీతిగా కాపాడి బుద్ధిచెప్పి నేర్పించే తల్లిదండ్రులే ప్రథమ గురువులు. విద్యాబోధకులై విజ్ఞానము నభివృద్ధిజేసి, మనోబుద్ధులను తీర్చిదిద్దేవాళ్ళే తరువాత గురు స్థానము నలంకరించువారు. బాహ్యప్రకృతినిగురించి యెంత తెలుసుకొనినా, దానిపై వ్యామోహమునెంత పెంచినా, ఇంద్రియముల ద్వారా యెంత ఆరాటపడి సుఖము నార్జించినా, ధనకనకాదులను ఎంత ప్రోగుచేసినా, అవన్నీ సత్యస్వరూపుణ్ణి దర్శింపజేయవు. తనను తాను తెలుసుకొని, తన దివ్యత్వములో లీనమై ఆత్మానందమును అనుభవింపజేయు గురువులే

నిజగురువులు. ‘దేహం నాహం’ అనేది ప్రథమ సోపానం; దాన్ని ఆరోపించిన తరువాత, ‘కోఽహం’ (నేనేవరు?) అనే ప్రశ్న బయల్పడును. దానికి జవాబుగా ‘సోఽహం’ (నేనే దైవం) అని తెలుసుకొన్న తర్వాత “వాడు, నేను” అనే రెండు లేవు; నేనే వాడు, వాడే నేను. ద్వైతములేదు, అద్వైతమే పరమ సత్యము అని అనుభవానికి తెచ్చుకోవడమే సాక్షాత్కారం; మోక్షప్రాప్తి.

దేహమనేది ఘటము; తాను ఈ ఘటముకంటే భిన్నము. దాని వర్ణము, నామరూపములు, జాతి మతములు - వీటికీ తనకూ సంబంధమే లేదు. అవన్నీ దృశ్యములు. ద్రష్ట వేరుగా ఉన్నాడు. సర్వమునకూ సాక్షీభూతుడైన ద్రష్ట ఆ పరమాత్ముడేకాని వేరు కాదు. “ఆ పరమాత్ముడే ఈ ఘటములోని జీవాత్మ” అనే సత్యమును గుర్తించి వర్తించువాడే సార్థక జీవితమును సలుపువాడు. కాన, తాను స్థూల శరీరము కాదు, లింగ శరీరము కాదు, కారణ శరీరమూ కాదు; ఆ పరమాత్ముడే తాను అని ఉపదేశించి నిర్దేశించి దర్శింపజేసే గురువు భగవంతుడు తప్ప వేరు కాదు. దానికే “గురుర్బ్రహ్మ గురుర్విష్ణుః గురుర్దేవో మహేశ్వరః గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ...” అని నుతించడమైనది. ‘గురు’ అనే పదమునకు గుణాతీతుడు, రూప రహితుడు అయిన మార్గదర్శకుడు అని అర్థము. ‘గురు’ అనే పదములో ‘గు’ అనగా, అంధకారమును, అజ్ఞానమును; ‘రు’ అనగా, నివారణము చేయువాడు అనే అర్థముకూడ ఉన్నది, ఈనాడు మూడురకములైన గురువులు కనుపింతురు. వారిలో విత్తాపహారులు అధములు, చిత్తాపహారులు మధ్యములు, తాపహారులు ఉత్తములు.

మనస్సు నరికట్టే మార్గము

దృక్కు వేరు; దృశ్యం వేరు. కన్ను దృశ్యమైనప్పుడు మనస్సు దృక్కు. మనస్సు దృశ్యమైనప్పుడు, బుద్ధి దాని

దృక్కు; బుద్ధి దృశ్యమైనప్పుడు ఆత్మ దృక్కు. మనస్సును దృశ్యముగా తెలుసుకొని, ఆత్మను గుర్తించేది సాధన యొక్క ముఖ్య లక్షణము. “చంచలం హి మనః కృష్ట ప్రమాథి బలవద్బుధమ్” అని అర్జునుడు మనస్తత్వమును గురించి వివరించెను. చంచలత్వము చాలా ప్రమాదకరమైనది.

భక్తుడొకడు ఉదయం నన్ను ఒక ప్రశ్న అడిగినాడు, “ఇంత భద్రముగా పాతుకొనిపోయిన, ఇంత శక్తిమంతమైన ఈ మనస్సును సులభముగా అరికట్టే ఉపాయమున్నదా?” అని. ఉన్నది అన్నప్పుడు ఆయన, “స్వామీ! అట్ల మీరు చెప్పవచ్చునేకానీ మాకు దాని ననుసరింప వీలుకాదు” అన్నాడు. లేదు, లేదు, ఇంతకంటే కష్టతరమైన పనులంతా మానవులు చేయుచున్నారు. నల్లటి పెద్ద తుమ్మెదను మీరు చూచి యుందురు కదా! అది కఠినమైన కర్రలోకూడ రంధ్రము వేయును. అయితే, వికసించిన కమలములో ప్రవేశించి మకరందమును త్రాగిన తరువాత ఆ కమలము ముకుళించినప్పుడు దాని లేత రేకలను చీల్చుకొని బయటకు రాలేకపోవుచున్నది. తన శక్తిని భక్తిగా మార్చటమువలన దానికి కమలవాసము దొరికినది. అట్లే, భగవంతుని పాదపద్మములయందు ఉన్న మకరందమును గ్రోలితే, ఆ భక్తివలన ఉన్మత్తులై ఆ ఆనందములోనే మీరు లీనమైపోదురు.

మనసునందు మాలిన్యము లేక, పవిత్ర ప్రకాశము కలిగిన, అన్ని దినములూ పౌర్ణమి దినములే; పూర్ణిమా చంద్రుడు మానవులకు చక్కని బోధనిచ్చును. తెల్లగా, చల్లగా అందరికీ ఆనందమునిచ్చు సుందరస్వరూపుడే చంద్రుడు. ఎంతోమంది మహాతెలివితో విద్యావంతులై శక్తిసామర్థ్యములను సంపాదించియున్నారు. వాళ్ళు కూడ పశు పక్షి వృగ్గాదులనుంచి మంచి పాఠమును నేర్చుకోవలసియున్నది. వృక్షములు గొడ్డలితో తమ కొమ్మల కొట్టి నాశనం చేయువాళ్ళకి సైతం నీడ నిచ్చి

ఉపశాంతి నందించుచున్నవి. కాని మానవులు ఉపకారమొసగువాళ్ళకే అపకారమొసగి కృతఘ్నులగుచున్నారు. ఇన్ని అనుకూలములనందించు దైవానికి కృతజ్ఞత నందించక అపకీర్తికి గురియగుచున్నారు.

ఎన్ని ప్రవాహములు వచ్చిపడినా, యెంత యెండ కాచినా, కాలినా, యెంత ఆవిరి లేచిపోయినా సముద్రము పొంగక క్రుంగక యేకభావముతో మెలగుచున్నది. సంసార సాగరముకూడ అంతియే. అనంతమైన అగాధమైన సాగరము తనపైన యే చిన్న చెత్తపడినా దానిని సహించక అలలతో గట్టుకు నెట్టివేయును; అయితే మానవులు అట్టి దోషములను, కల్మషమును నెట్టివేయుటకు పూనుకోవటము లేదు. మరొకటి, సముద్రముయొక్క పైభాగము విశ్రాంతిలేని అలలతో అశాంతిగా కనుపించిననూ, అడుగు భాగము మాత్రము చలించక, ప్రశాంతముగా ఉండును. అట్లనే, యెన్ని బాధలు, కష్టనష్టములు సంభవించినను, హృదయస్థానమునందు నిశ్చలముగా, నిర్మలముగా ఉండవలెను. విచారమునకు దూరమై, సత్యమునకు దగ్గర పోవలెను. దుఃఖము, విచారము, కష్టము ఇవి మానవులకు నిజమైన గురువులని మీరు చక్కగా అనుభవరూపమున తెలిసికొనలెను. సుఖము, దుఃఖము రెండూ ప్రత్యేకము కావు; ఒకటినుంచి ఒకటిని విడదీసేది సాధ్యముకాదు. కాబట్టి, ఏది లభించినా, ఏది లభించకపోయినా, పూర్ణచంద్రునివలె ఆనందంగా, ప్రశాంతంగా, ప్రకాశముగా మెలగుటకు ప్రయత్నము చేయండి. అట్లు చేసిననాడే పూర్ణిమ, ఆ పూర్ణత్వమే మీ గురి అని బోధించువాడే గురువు. దాన్ని సాధించి ఆనందించిననాడే గురుపౌర్ణిమ. (1972)

‘జబ్బు’కి తగిన మందు ఇచ్చేవారే గురువులు

ఈ లోకము ఒక పెద్ద ఆసుపత్రి. కొంతమందికి అసూయ అనే జబ్బు, కొంతమందికి అహంకారమనే జబ్బు. అజ్ఞానము, క్రోధము, ద్వేషము, కామము,

ఇవన్నియు జబ్బులే. ‘జబ్బు’కు తగిన మందు యిచ్చేవాళ్ళే గురువులు. ఎప్పుడు ఎక్కడ జబ్బులు ప్రబలముగా ఉన్నవో, అప్పుడే అక్కడనే డాక్టర్లు వచ్చి పనిచేయాలి. అట్టి గురువులను కృతజ్ఞతతో స్మరించి ఆదరించే దినమే ఈ గురుపౌర్ణమి. వ్యాసుడే అందరికిని పెద్ద గురువు. వారే భారత భాగవత పురాణములను వ్రాసి భక్తి విత్తనాలను వేసినవారు, వేదములను నిలబెట్టినవారు. అయితే, గురువులే జబ్బుతో బాధపడేకాలమిది. గురువులు, పెద్దలు అనే పేరుప్రతిష్ఠలతో తిరిగేవాళ్ళకే ద్వేషము, అసూయ, అహంకారము, దురాశా అనే జబ్బులు ఎక్కువ వచ్చినాయి. డాక్టర్ల కొట్లాడితే రోగులగతి ఏమి?! “ఫీజు పెరికేదే డాక్టర్ల ఉద్దేశ్యము, జబ్బు బాగుచేసేది లేదు” అనే పరిస్థితి వస్తే, ఆసుపత్రి గతి యేమి?! ఇట్టి గురువులను ఇప్పుడే ఖండించి దిద్దవలయును. వారు చెప్పే మాటలను ఒకతట్టు పెట్టి, వారి నడతను పరిశీలించి, శిష్యులే వారిని చక్కజేయవలయును. చెప్పేదొకటి, చేసేదొకటి, ఇదే ఈ గురువులకు వచ్చి ఉండిన పెద్ద రోగము. తల బోడి చేసిన ప్రయోజన మేమి?! తలంపు బోడిచేయాలి. దానికే నేను చెప్పేది, మీకు మీరే గురువుగా భావించండి. ఎవరేమి చెప్పినను, దానిలో మీకు కావలసిన మంచిని తీసికొండి. దానిలో తప్పేమియూ లేదు. భగవన్నామము ఎవరు చెప్పినను ఎప్పుడూ పవిత్రమే. ఆధ్యాత్మికసాధనలో అడుగుపెట్టితే మననశక్తి పెరిగి, ఆ మంత్రములో ఉన్న ప్రాణశక్తి మిమ్మల్ని రక్షిస్తుంది. భక్తినుంచి జ్ఞానము, జ్ఞానమునుంచి వైరాగ్యము, క్రమముగా దొరుకుతుంది. మీ అంతర్యామి అయిన భగవంతుడే లోపలనుంచి మీ గురువుగా వచ్చి మిమ్ములను దిద్ది నడిపి దారి చూపించి గమ్యం చేరుస్తాడు. (1961)

(భగవాన్ దివ్యోపన్యాసాలనుండి)

మానవాకృతి దాల్చిన మాధవుడు

జి.ఎస్.ఆర్.సి.వి. ప్రసాదరావు, శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు సభ్యులు

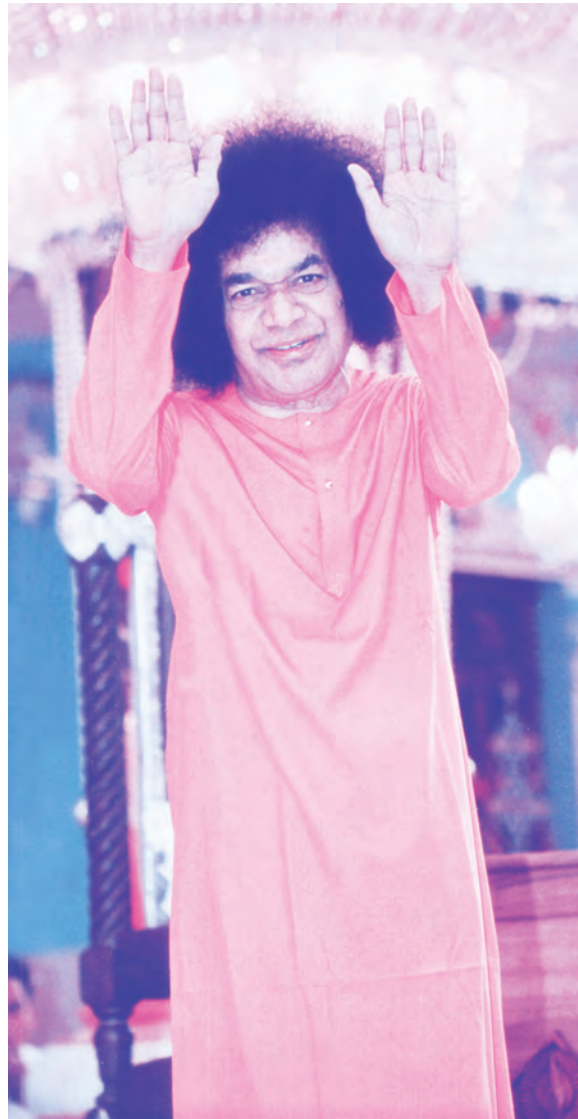

విశ్వశక్తిసంతటిని తనలో ఇముడ్చుకొని 1926 - 2011 నడుమ మానవరూపంలో భువిపై నడయాడిన పరమోత్కృష్టమైన భగవత్తత్వమే శ్రీ సత్యసాయిబాబావారు. మానవాళి భగవంతునిగా వ్యవహరించే నామరూప రహితమైన విశ్వశక్తి మనలను 'అనత్' నుండి 'సత్' వైపుకు నడిపించడానికి నామరూపాలు ధరించి వచ్చింది.

పలువురు వ్యక్తులు, సంస్థలు చేసిన కృషి ఫలితంగా ఈనాడు భగవాన్ బాబావారి దివ్యజీవితము, సందేశము, వారు నిర్వర్తించిన మానవోద్ధరణ కార్యకలాపాలకు సంబంధించిన అపారమైన సమాచారము పుస్తకాలు, ఆడియోటేపులు, వీడియోలు, ఇంటర్నెట్‌లో డిజిటల్ మాధ్యమాలలో లభ్యమవుతోంది. అయితే, వారి అవతార విశేషాలను పరిపూర్ణంగా గ్రంథస్థం చేయడం ఎవరికైనా అసాధ్యం. దివ్యత్వానుభూతి హృదయసంబంధమైనది. కానీ, హృదయభాషకు లిపిలేదు. ఎన్నో భాషలు, లిపులు నేర్చుకోగల మనసుకు దివ్యత్వాన్ని పరిపూర్ణంగా అర్థం చేసుకునే శక్తిగాని, అవగాహన చేసుకునే సామర్థ్యంగాని లేవు. అయినప్పటికీ ఆ భగవత్తత్వాన్ని వివరించేందుకు అనేకమంది అనేకవిధాలుగా ప్రయత్నిస్తుంటారు. “ఏకం సత్ విప్రాః బహుధా వదన్తి” (సత్యం ఒక్కటే, విబుధులు పలురకాలుగా పేర్కొంటారు)

ఈ రచన, భగవాన్ దివ్యజీవితం, వారి అవతార కాలానికి సంబంధించిన కొన్ని అంశాలను ప్రముఖంగా ఎత్తి చూపేందుకు చేస్తున్న చిరుప్రయత్నం మాత్రమే. ఇందులో పేర్కొన్న ప్రతి అంశానికి సంబంధించిన పూర్తి వివరాలను, విస్తారంగా లభ్యమవుతున్న సాయి సాహిత్యం చదివి తెలుసుకోవచ్చు.

భగవాన్ బాబావారి పితామహులైన శ్రీ కొండమరాజు గారికి శ్రీ వెంకావధూత తెలిపిన భవిష్యవాణి ఫలించి

భగవంతుడు తన అవతరణకు వారి కుటుంబాన్ని ఎంచుకున్నాడు. పుట్టవర్తిలో 1926 నవంబరు 23న శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మ, శ్రీ పెద్ద వెంకమరాజు పుణ్యదంపతుల

పుత్రునిగా అవతరించిన పరమాత్ముడు 'సత్యనారాయణ రాజు' అని నామకరణం చేశారు. శ్రీ వెంకావధూత తన జీవిత చరమదశను అనంతపురం జిల్లా మడకశిర, పెనుకొండ ప్రాంతాల్లో గడిపారు. ఆయన సమాధి అనంతపురం జిల్లాను ఆనుకొని ఉన్న పావగడ తాలూకా హుస్సేన్‌పురం (కర్ణాటక)లో ఉంది.

లీలలు, మహిమలు, ఉపదేశాలు

బాల్యమునుండే 'సత్యం'లో ఆధ్యాత్మిక నాయకత్వ లక్షణాలు (పందరి భజన బృందం ఏర్పాటు, నేతృత్వం) ప్రస్ఫుటమయ్యాయి. గ్రామంలోని తోటి బాలురకు, పాఠశాలలోని అధ్యాపకులు, విద్యార్థులకు, చుట్టూ చేరిన జనసమూహాలకు 'సత్యం' దివ్యలీలలను దర్శించే భాగ్యం కలిగింది. కడప జిల్లా కమలాపురంలో, అన్నగారింట ఉండి విద్యాభ్యాసం చేస్తున్నప్పుడు, 'పుష్పగిరి' ఉత్సవాల సమయంలో స్వామిగా పాల్గొని 'సత్యం' సేవకు ఆదర్శంగా నిలిచారు. స్వామి దివ్యస్మృతులతో అనుబంధం ఉన్న పుష్పగిరి ఇప్పుడొక ధార్మిక, పర్యాటక కేంద్రంగా పేరు గడించింది. దగ్గరలోనే గుట్టపై చెన్నకేశవుని గుడి; కుముదవతి, బహుద, మండాకిని, పాపఘ్ని అనే ఉపనదులు సంగమించే పినాకిని నది (పంచవేణి సంగమం) ఉన్నాయి.

స్వామి తమ 14వ ఏట తాము శ్రీ శిరిడీ సాయిబాబా అవతారమని; లోకశ్రేయస్సు, మానవోద్ధరణలకై తమ కార్యక్రమాన్ని కొనసాగించడానికి తిరిగి అవతరించామని వెల్లడించారు. పదహారు సంవత్సరాల ప్రాయమువరకు లీలాకాండ, తదుపరి 16 సంవత్సరాలు మహిమాకాండ, ఆ తరువాత ఉపదేశాలకు ప్రాధాన్యత ఇవ్వడం జరుగుతుందని ప్రకటించారు. ఆ నోట, ఈ నోట విని, ఐచ్ఛికంగానో, యాదృచ్ఛికంగానో స్వామిని దర్శించుకున్న జనుల మూలంగా వారి ఖ్యాతి విస్తరించింది. ప్రారంభంలో బెంగళూరు, చెన్నై వంటి ప్రాంతాలనుంచి జనం పుట్టపర్తికి రావడం మొదలైంది. అలా వచ్చేవారిలో వ్యాధినివారణ ఆశించో, కుటుంబ సమస్యల పరిష్కారంకోసమో, విద్య, ఉద్యోగాలు, వృత్తి వ్యాపారాలు మొదలైన ఐహిక వాంఛలతో వచ్చేవారే ఎక్కువగా ఉండేవారు.

భగవాన్ తమ 32వ యేటనుండి ఉపదేశాలకు ప్రాధాన్యమిచ్చినా లీలలు, మహిమలు కొనసాగిస్తూనే ఉన్నారు. మానవ జీవనలక్ష్యం, ఆధ్యాత్మిక సాధన, 'అందరినీ ప్రేమించు, అందరినీ సేవించు' వంటి అంశాలకు సంబంధించి నిత్యజీవితంలో ఆచరణ సాధ్యంగా, సులభగ్రాహ్యంగా ఉండే వారి దివ్యబోధల నుండి విద్యార్థులు, ఉద్యోగులు, గృహస్థులు, వ్యాపారులు, బాధ్యతగల పౌరులు ఇలా ప్రతి ఒక్కరూ స్ఫూర్తిని పొందుతూ వచ్చారు. తమ జీవితమే జగతికి సందేశంగా అందిస్తూ, క్రమంగా భక్తుల జీవితాలే తమ సందేశంగా నిలిచేరీతిలో స్వామి ఎంతో సున్నితంగా, నిశ్శబ్దంగా హృదయాలలో మార్పు గొనివచ్చారు.

సందర్భాలు, భక్తుల సంఖ్య పెరిగేకొద్దీ స్వచ్ఛందంగా వారు సమర్పించే విరాళాలను, కానుకలను సమాజ సేవకోసం వినియోగించేందుకు స్వామి ఒక చట్టబద్ధమైన వ్యవస్థను ఏర్పాటు చేశారు. నగదు లేదా వస్తురూపంలో అందే విరాళాలన్నీ వారు 1972లో నెలకొల్పిన ప్రజాధార్మిక సంస్థ "శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు"కు చెందుతాయి. అంతేగాక, భగవాన్ సందేశ స్ఫూర్తితో సమాజసేవను తమ ఆధ్యాత్మిక సాధనలో ఒక భాగంగా మలచుకున్న ఉత్సాహవంతులైన భక్తుల అభ్యర్థన మేరకు, వారి సేవాకార్యక్రమాలను ఒక నిర్దిష్టరీతిలో, వ్యవస్థీకృతంగా నిర్వహించుకునేందుకు "అఖిల భారత శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ"ను ఏర్పాటు చేసుకోవడానికి స్వామి అనుమతించారు. ఈనాడు దేశవ్యాప్తంగా అన్ని రాష్ట్రాలు, అన్ని జిల్లాలు, ఇంచుమించు అన్ని తాలూకాలకు విస్తరించిన అతిపెద్ద స్వచ్ఛంద సంస్థల్లో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థ ఒకటి. అంతేగాక, "ప్రశాంతి కౌన్సిల్" పర్యవేక్షణలో ఈనాడు ప్రపంచవ్యాప్తంగా 125కు పైగా దేశాలలో శ్రీ సత్యసాయి సేవాసంస్థలు ప్రజాహిత కార్యక్రమాలను నిర్వహిస్తున్నాయి.

విద్య, వైద్యం వంటి మౌలిక అవసరాల నిమిత్తం పుట్టపర్తివాసులు గత్యంతరం లేక బుక్కుపట్టణం, పెనుకొండ వంటి పెద్ద గ్రామాలకు, పట్టణాలకు వెళ్ళవలసివస్తోందని, త్రాగునీటికోసం నీరు అడుగంటిన

లోతైన బావులపై ఆధారపడవలసివస్తోందని జాలిగుండెల తల్లి శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మగారు స్వామివద్ద తమ ఆవేదన వ్యక్తం చేయగా స్పందించిన స్వామి, ప్రజలకు పాఠశాలలు, విశ్వవిద్యాలయం, జనరల్ ఆసుపత్రులు, సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు, త్రాగునీటి పథకాలు ప్రసాదించారు. అటు ప్రభుత్వంనుండిగానీ, ఇటు ప్రజల నుండిగానీ నయాపైసా ఆశించకుండా పూర్తిగా ఉచిత సేవలందిస్తున్న స్వామివారి బృహత్సేవాపథకాలగురించి లభ్యమవుతున్న విస్తారమైన సాహిత్యాన్ని దయచేసి చదవండి. మానవాళిపట్ల స్వామికి గల అవ్యాజ కారుణ్యం నిరంతరాయంగా సాగుతున్న విద్య, వైద్య, త్రాగునీటి రంగాలలో అమలుచేసిన భారీ పథకాలకే పరిమితం కాలేదు; తుపాను బాధితులకు ఇళ్ళ నిర్మాణం (ఓరిస్సా), భూకంపాలు (గుజరాత్), సునామీ (తమిళనాడు) బాధితులకు సహాయక చర్యలు, స్కూలు భవనాలు, కల్యాణ మండపాల నిర్మాణానికి కూడా విస్తరించింది.

భగవాన్ తమ అవతారాన్ని చాలించిన తరువాత కూడా విశ్వమానవాళిపై వారి దివ్యప్రభావం నిరంతరాయంగా కొనసాగుతూనే ఉంది. స్వస్వరూప జ్ఞానంకోసం ఆధ్యాత్మిక సాధన సాగించేందుకు, ప్రజాసంక్షేమంకోసం నిస్వార్థ సేవ చేసేందుకు ప్రేరేపిస్తూ దిశానిర్దేశం చేస్తూనే ఉంది. భగవాన్ బాబావారితో భక్తులకు గల అనుబంధం హృదయసంబంధమైనది. అది ఎవరిది వారికే ప్రత్యేకం. అందులో మధ్యవర్తులు, ప్రతినిధులు, వార్తాహరుల ప్రమేయం ఉండనే ఉండదు. శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ ట్రస్టు భగవాన్ నెలకొల్పిన విశ్వవిద్యాలయం, సూపర్ స్పెషాలిటీ ఆసుపత్రులు, మందిరం మొదలైనవాటి నిర్వహణను పర్యవేక్షిస్తోంది. ఆధ్యాత్మిక చింతనాపరులకు స్వామి అవతారవైశిష్ట్యాన్ని, ప్రశాంతి నిలయ ప్రాశస్త్యాన్ని విశదపరచుతూ, వారి ఆత్మోన్నతికి, ఆధ్యాత్మిక సాధనకు వీలుకల్పిస్తోంది.

తెలుగుసేత: వసంతభాను

అవాఙ్మానసగోచరుడు

ఏమి చెప్పనూ నేను సాయి గురించి
ఏమి చెప్పనూ నాకు ఏమి తెలుసనీ!

రత్నాకర వంశమట భరద్వాజ గోత్రమట
వెంకావధూత ప్రార్థనా ఫలమట
ఈశ్వరాంబ గర్భమందు జనియించినవాడట

చిన్నతనమునుండి మహిమలెన్నో చూపెనట
మతములన్ని బోధించే విషయమొకటే అన్నాడట
మానవత్వమనేదే మన మతమని చెప్పెనట

వెనక శిరిడి సాయి అట ముందు ప్రేమసాయి అట
సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ అతని ఆయుధమ్ములట
మానవాళి నుద్ధరింప అవతరించిన దేవుడట   ॥ఏమి॥

- తుర్లపాటి విజయ్ శంకర్

సాయి అవతార త్రయము

అ

ప్రా॥ ఆర్. సీతాలక్ష్మి

జు

ఒకసారి సాన్ప్రాన్సిస్కోనుండి, సిలోన్నుండి వచ్చిన భక్తబృందములకు జీవాత్మ, పరమాత్మల పరస్పర సంబంధాన్ని వివరిస్తూ బాబా, “జీవాత్మ పరమాత్మలో లీనమగుటకు ఎంత ఆతురతతో ఉంటుందో అంతటి ఆతురతతో పరమాత్మ తనలో జీవాత్మ విలీనం కావలెనని కోరుకుంటుంది” అంటూ, దీనిని విశదపరచటానికి ఒక ఉపమానమును అందించారు. సున్నపురాయి గుహలలో పైనుండి క్రిందికి వ్రేలాడు స్టెలక్టైట్‌కి, క్రిందినుండి ఊర్ధ్వముఖముగా చూచుచున్నట్లు పైకి ఎగసియుండెడి స్టెలగ్మైట్‌కి గల పరస్పర సంబంధముతో పోల్చారు. ఈ రెండూ ఒకే పదార్థముయొక్క రూపాంతరాలే! పైనున్న స్టెలక్టైట్ నుండి ద్రవించిన బిందువు క్రిందపడి ఘనీభవించి స్టెలగ్మైట్‌గా మారుతుంది. అదేవిధముగా, భగవంతుని అవరోహణ మానవుల ఆరోహణకొరకే అని తెలియజేయుట అవతారతత్వము.

డా॥ వి.కె. గోకాక్తో స్వామి అవతార లక్షణాలను ఈవిధంగా వివరించారు:

“పంచేంద్రియాలను కలిగి ఉండటంలో మానవుడు అన్ని జంతువులతో సమానమే. మానవునికి మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము, అహంకారమనే అంతఃకరణ చతుష్టయం అధికంగా ఉన్నాయి. అయితే, అవతారమునకు గల విశిష్ట లక్షణము, అందుకునేవారి అర్హతలతో నిమిత్తము లేకుండా ప్రసాదించే అసామాన్య అనుగ్రహం. సృష్టి, స్థితి, లయములు చేయగల మహత్ శక్తిని అవతారములు మాత్రమే ఉపయోగించుకొనగలవు. రూపనామములనే రెండు లక్షణములనుకూడా కలిగి షోడశ కళలతో అవతారము కూడియుంటుంది. అవతారముయొక్క రూపనామములు సర్వ శక్తిమంతమైనవిగా ఉంటాయి.”

నిరాకార నిర్గుణ పరబ్రహ్మకు, సాకార సగుణ రూపానికి (అవతారమునకు) గల సంబంధం సూర్యునికి, సూర్యకిరణాలకీ గల సంబంధమువంటిది. అవతారమును ‘భగవాన్’ అని కూడా సంబోధిస్తారు.

**“ఉత్పత్తించ వినాశంచ భూతానాం అగతాం గతిః
వేత్తి విద్యాంచ అవిద్యాంచ సవాచ్యో భగవానితి”**

సకల ప్రాణులయొక్క సృష్టి, స్థితి, లయముల రహస్యమును, వాటి వినాశోద్ధరణ రహస్యమును, వాటి జ్ఞానాజ్ఞాన రహస్యమును ఎవరెరుగుదురో వారే ‘భగవాన్’ అని తెలియాలి. శిరిడీ సాయి, పర్తి సాయి, ప్రేమసాయి అన్న తమ త్రిమూర్త్యాత్మక అవతారమునుగూర్చి స్వామి స్వయముగా వివరించారు. మానవుని చేతనాశక్తిని సంస్కరించుటకు, మానవులను సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ మార్గములో పయనింపజేయుటకు మూడు అవతారములు అవసరమా? అనే ప్రశ్నకు స్వామి ఒకసారి ఈవిధంగా సమాధానం చెప్పారు:

“ఈ మూడు అవతారములు భిన్నమైనవని తలచవద్దు. ఈ అవతారత్రయంలో ఒక ఏకత్వం, పూర్ణత్వం ఉన్నాయి. అవతారత్రయముయొక్క లక్ష్యము ఒక్కటే. దీనికి ఒక ఉదాహరణ: ఒక కిలో బెల్లపుముక్క ఉంది. దానిని చిన్నచిన్న ముక్కలుగా చేసినపుడు, ప్రతి ముక్కకూ ఒకటే తీపి ఉంటుంది. ఆ ముక్కలను ఇంకా చిన్నచిన్న ముక్కలుగా చేశావు. అవికూడ తియ్యగానే ఉన్నవి. పరిమాణంలోనే భేదం; తత్త్వంలో లేదు. అయితే, మూడు అవతారముల కార్యక్రమ పద్ధతి, వ్యవహరించే తీరు, కార్య కారణములను పురస్కరించుకొని ఉంటుంది. శిరిడీ బాబా అవతారము మానవులలో సమైక్యత, సహజీవనం, సర్వమత సమన్వయం అవసరమని

ప్రబోధించింది. ఆనాటి సందేశం “కర్తవ్యమే కర్మయోగము”. సత్యసాయి అవతార సందేశము “ప్రతి వ్యక్తి దివ్యాత్మస్వరూపుడే కావున ఒకరి నొకరు ప్రేమించి, సహాయ సహకారముల నందించుకోవాలి.” ఆనాటి కర్మయోగము, ఈనాటి భక్తియోగముగా మారింది. ప్రేమసాయి అవతారము ప్రతి వ్యక్తిలో ఒక దివ్యశక్తి ఉండుటే కాదు, ప్రతి వ్యక్తి పరమాత్మయే అనే ఎటుకను కలుగజేస్తుంది. అదే జ్ఞానయోగము.”

ఈవిధముగా సాయి అవతార త్రయము కర్మ భక్తి జ్ఞానమార్గముల సమన్వయ స్వరూపమును చాటుచున్నది. ఒక వృక్షమునకు విత్తనము మూలము. అదియే కర్మ. ఆ విత్తనము చెట్టుగా అభివృద్ధి చెందుతుంది. అదియే భక్తి. ఆ చెట్టు మధుర ఫలముల నందిస్తుంది. అదియే జ్ఞానము, సాయిత్రయ తత్త్వం.

బాబా ఒకసారి ‘సాయిత్రయ’ విభూతులను ఇలా వివరించారు:

“శిరిడీ సాయిగా నేను నిరంతరము పిల్లలకు మంచి ఆహారమును తయారుచేసే తల్లిగా వ్యవహరించాను. పిల్లలు ఎవరూ వంట ఇంటిలోనికి వచ్చి నన్ను తొందర చేయటం ఇష్టం లేదు.

“పర్తిసాయిగా, సత్యసాయిగా ఆహారమును పిల్లలందరికీ హితముగా, మితముగా, ఆనందముగా వడ్డిస్తూ ఆనందిస్తున్న తల్లిగా ఉన్నాను.

“ప్రేమసాయిగా పరమాన్నమును తిని ఆనందమును అనుభవిస్తున్న నా పిల్లలను చూస్తూ ఆనందిస్తున్న తల్లిగా ఉంటాను.”

మానవుడు కోల్పోయిన దైవత్వాన్ని అతడు గుర్తించి, తిరిగి పొందేటట్లు చేయటం ఈ అవతార కార్యక్రమం. మానవుడు తన నిజతత్త్వం తెలుసుకోవడానికి అంతర్ముఖుడు కావాలి. మానవునికి తాను ఈ శరీరము, మనస్సు, బుద్ధి, చిత్తము కాదనీ, ఇవి నశ్వరములనీ విశ్వసించి, సంసార సాగరంలో దేహమనే పడవను నడుపుకుంటూ, లోపలికి విషయవాసనలనే నీరు చేరకుండా పయనించి, గమ్యాన్ని చేరే మార్గాన్ని తెలియ జెప్పడమే ఈ అవతార విశిష్టత. స్వామి తమ దగ్గరకు వచ్చేవారికి చెప్పేది ఒక్కటే -

“ఈ శరీరం, ఈ మనస్సు అంతా మాయ. నీవు ఎవరివో తెలుసుకో! ఈ విశ్వానికి నీవు పరమాత్మవు. నీవు దీన్ని సృష్టించి నీలో విలీనం చేసుకుంటున్నావు. శారీరక, మానసిక బంధనాల్ని తెంచుకొని, పంచభూతాలను, ఈ అనంత విశ్వాన్నీ నీలో ఇముడ్చుకునేవిధంగా నిన్ను నీవు పరిపక్వ మొనరించుకోగలవు. ఐతే, అట్టి స్థాయిని పొందాలంటే, అహంకారంతో కూడిన నీ వ్యక్తిత్వాన్ని నీవు విడనాడాలి. కోరికలను తగ్గించుకోవాలి. అందరూ దివ్యచైతన్యస్వరూపులని గుర్తించి వర్తిస్తే ఈ కుల మత జాతి వర్గ విభేదాలు - వీటివలన చెలరేగే సంఘర్షణలు ఏమీ ఉండవు.”

యావత్ప్రపంచాన్నీ ఏకం చేసే ఈ ఆత్మతత్వాన్ని ప్రతి ఒక్కరూ అవగాహన చేసుకోవాలి. అప్పుడే 'వసుధైక కుటుంబకమ్' అన్న ఆదర్శం సాకారమవుతుంది. సాయిశ్రయ అవతార తత్త్వము ఇదే!

“అణాకి, బేడకి కొనితెచ్చే మీ పూలమాలలు నాకు అవసరం లేదు. అవి మీవి కావు. మీది అనేది ఏదైనా నాకివ్వండి. సుగుణము, నిష్కల్మషత్వము, అనే సుగంధముతోకూడిన పుష్పములు, పశ్చాత్తాపము అనే కన్నీటితో కడిగిన స్వచ్ఛమైన పరిమళభరితమైన పవిత్ర గుణములను నాకు ఇవ్వండి. హృదయమును భగవంతుని పీఠముగా చేసుకోండి. మీ తలంపులు, మీ క్రియలు అను పుష్పములను నాకు సమర్పించండి. అటువంటి ఆరాధన నాకు ఇష్టము” అన్నారు.

“ప్రేమమయుండు శ్రీధరుడు ప్రేమయే ఆతని దివ్యరూపమున ప్రేమయే సర్వరూపముల ప్రీతికి తారకమంత్రమంచట్టి ప్రేమ రవంతయైన వివరింపగలేక జగమ్మునందు త త్యామిత సత్పదార్థమెటు గాంచగ నేర్తురటయ్య మానవా!”

ఇదే స్వామియొక్క ప్రేమసందేశం. ఈ సందేశమే బాబా జీవితం. ప్రేమస్వరూపుడైన భగవంతుని కృపకు పాత్రులు కావాలంటే ప్రేమయే ఏకైక సూత్రం. “ప్రేమను ఎంత ప్రకాశింపజేతురో దైవమంత సమీపుడు కాగలడు” అంటారు బాబా. ప్రతి మాట, ప్రతి ఆట ప్రేమమయం కావాలి. ఇట్టి ప్రేమను తల్లి, తండ్రీ, గురువు, దైవాలపట్ల, సర్వమానవులపట్ల, సర్వజీవరాశులపట్ల ఆచరణాత్మకంగా ప్రకటింపజేయాలని స్వామి సందేశం. స్వామి తమ దివ్య జీవితంలో ఇట్టి పవిత్రమైన, నిర్మలమైన ప్రేమను ఆదర్శనీయంగా లోకానికి అందించారు.

దివ్యావతారమూర్తికి సమకాలికులుగా జన్మించి, వారి దర్శన స్పర్శన సంభాషణ భాగ్యములందుకొనగలగటం మన పుణ్యవిశేషం. స్వామిని సంతోషపరచి, తృప్తిపరచి, ఆనందింపజేయాలంటే - సమస్త జీవులలో స్వామిని దర్శిస్తూ సేవించాలి. అట్టి విశ్వవిమలాత్మ భావనయే సర్వులను సాయి సన్నిధికి చేర్చే చక్కని రాజమార్గం. ❖

సద్గురువు

భువనచంద్ర

ప॥ సర్వజీవులలో ఆత్మగ నిలచి ఉన్నవాడు కలియుగ అవతారమెత్తి కదలి వచ్చినాడు గురువులకే సద్గురువై దారి చూపువాడు ప్రేమ పంచుటకె సాయిరూపు దాల్చినాడు 'లవ్ ఆల్, సర్వ్ ఆల్' ఇదే సాయి మాట 'హెల్ప్ ఎవర్, హార్డ్ నెవర్' ఇదే సాయి బాట

చ॥ ఎన్ని లీలలో .. ఎన్ని బోధలో
ఎన్ని వింతలో... ఎన్నెన్ని మహిమలో
కుగ్రామమె విశ్వానికి కేంద్రబిందువాయే
ఉచిత విద్యతోబాటే నడవడికను తీర్చిదిద్దు
సద్గురువీనాడు సత్యసాయి ఒక్కడే,
పర్తిసాయి ఒక్కడే ॥లవ్ ఆల్॥

చ॥ అదిగదిగో అదిగదిగో సాయిగంగా
అమృతాన్ని నింపుకుంది మృదుమధురంగా
వేలవేల ప్రజలకు దాహార్తిని తీర్చంగా
ప్రసాదించినాడు సాయి భువికి వరంగా
ఆ ప్రేమకు హద్దు లేదు, ఆ ప్రవాహ మాగిపోదు
సురగంగయె ఇలకు దిగెను ప్రత్యక్షంగా
స్వామి కరుణించంగా...

॥లవ్ ఆల్॥

గురోర్గురువు శ్రీ సత్యసాయి

డా॥ మేడసాని మోహన్

(ప్రముఖ అవధాని, శ్రీ తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానంవారి అన్నమాచార్య ప్రాజెక్టు డైరెక్టర్ డా॥ మేడసాని మోహన్ గారు 'రేడియో సాయి' (తిరుపతి) స్టూడియోలో ఆధ్యాత్మికశాస్త్రవేత్త శ్రీ వి.ఎస్.ఆర్. మూర్తిగారితో జరిపిన సంభాషణలో భగవాన్ సన్నిధిలో తనకు కలిగిన దివ్యానుభూతిని ఎంతో ఆద్రంగా, పరమ రమణీయంగా శ్రోతలతో పంచుకున్నారు. భారతీయసంస్కృతిలో గురుదేవునికి గల విశిష్టమైన స్థానాన్ని వివరిస్తూ, ధారణ యోగానికి అనుగుణంగా ఉండే దివ్యమంగళస్వరూపాన్ని ధరించి శ్రీ సత్యసాయి బాబావారు గురువులకే గురువుగా, జగద్గురువుగా అవతరించారని ప్రస్తుతించారు. ఉత్తేజకరమైన వారి సంభాషణనుండి కొన్ని విశేషాలు 'సనాతన సారథి' పాఠకులకోసం .... సంక్షిప్తంగా....)

భారతీయసంస్కృతిలో గురుదేవుని వేరుగా, పరమాత్మని వేరుగా మనం చూడము. తల్లిదండ్రులు జన్మనిస్తున్నారు, గురువు జ్ఞానజన్మ నిస్తున్నారు. జ్ఞానంలో పరిణతి పొందకుండా జీవుడు తన పురోగమనాన్ని సాధించలేడు. "తానే తానే ఇందరి గురుడు, సానబట్టిన భోగి జ్ఞానయోగి..." అని అన్నమాచార్యులవారు తమ కీర్తనలో వివరించినట్లు, జీవులు విజ్ఞానాన్ని సముపార్జించుకుని గురువు అనుగ్రహం పొందాలి అంటే మంచి కర్మయోగం కావాలి, భక్తియోగం కావాలి, జ్ఞానయోగం కావాలి. ఈ అన్ని యోగాలనీ అభ్యాసం చేయగలిగినటువంటి అభ్యాసయోగం కావాలంటాడు అన్నమయ్య. ఈ అభ్యాసం చేయించేవాడు గురువే. పాంచభౌతికమైన శరీరానికి తల్లిదండ్రులు ఏవిధంగా బలం కలిగిస్తున్నారో, అలాగే జీవుని ఆత్మకు యోగ పరిపుష్టమైనటువంటి బలాన్ని కలిగించే దివ్యమూర్తి గురువు. ఈ దృక్పథంతో చూసినప్పుడు శ్రీ సత్యసాయి గురుదేవుడు. ఆయనే పరమాత్మ. గురుదేవునిగా లోకానికి

జ్ఞానం ఇచ్చినటువంటివారు, విజ్ఞానాన్ని అనుగ్రహించిన దివ్యమూర్తి. పరమాత్మగా అవతారమూర్తి. కాబట్టి, మనం శ్రీ సత్యసాయి స్వరూపాన్ని, శ్రీ సత్యసాయి అవతారాన్ని గురుదేవుడుగా ఆరాధిస్తున్నాం.

గురువులకే గురువైనటువంటి పరమాత్మ ఈ కలియుగంలో శ్రీ సత్యసాయి రూపంలో వచ్చి ధర్మసంస్థాపనం, సత్యస్థాపనం, సత్యవిప్లవం అంటే ఎలా ఉంటుందో అది జీవులకు చూపించాడు మార్గదర్శకుడై. 'కృష్ణం వందే జగద్గురుమ్' అంటాము. శ్రీకృష్ణుని ఏ జగద్గురువుగా భావిస్తున్నామో అటువంటి గురోర్గురువే శ్రీ సత్యసాయికూడా.

జననం బంధుట లేని ఈశ్వరుడు దా జన్మించుటెల్లన్ విరోధి నిరాసార్థము, వీతకర్ముండగు నద్దేవుండు గర్మ ప్రవర్తనుండౌటెల్ల జరాచర ప్రకట భూతశ్రేణులన్ గర్మ వర్తనులం జేయందలంచి కాక కలవే దైత్యారికిం గర్మముల్

రాక్షసత్వాన్ని నశింపజేసి, దైవీ సంస్కారాన్ని జీవులకు అనుగ్రహించుటకోసం, ఆ దైవీ సంస్కార సముపార్జన

కోసం ప్రయత్నిస్తున్న జీవులకు అడ్డంగా నిలిచినటువంటి నిరోధాలను తొలగించటంకోసం పరమాత్మ అవతారాలతో వస్తున్నాడు. అలా వచ్చిన ఒక దివ్యావతారమే శ్రీ సత్యసాయి అవతారం - మనకి జ్ఞానం ఇవ్వడానికి, మనకున్నటువంటి అవరోధాలు తొలగించడానికి, మన మార్గాన్ని సుగమం చేయడానికి. వారిని మానసికంగా ఏ జీవులైతే ఆశ్రయిస్తున్నారో వాళ్ళు దాసులు, ప్రపన్నులు. ఆ ప్రపన్నులైనటువంటివారికి తపఃఫలాన్ని అనుగ్రహించడం కోసమే శ్రీ సత్యసాయి అవతారమూర్తిగా వచ్చారు. అది జీవులు అర్థం చేసుకోవాలి. అర్థం చేసుకోవడానికి కొంత జ్ఞానం కావాలి. సంస్కారం కావాలి. ఆ దైవీసంస్కార బలం ఉన్నవాడికి ఆ విషయం తెలుస్తుంది.

కౌరవసభలో శ్రీకృష్ణుడు విశ్వరూపం చూపిస్తే దుర్యోధనుడు మనస్సులో ఏదో కొంత స్పందించాడట. ఆయన వెళ్ళిన తరువాత, “ఏదో పెద్ద రూపం చూపించాడుగా, ఎందరో మూర్ఖిల్లారుగా” అని శకునితో అంటే, “అఁ... గారడీలు ఇవన్నీ” అని శకుని జ్ఞానదీపం ఆర్పేశాడు. వాడు విరోధి. ఈ కలియుగంలో కూడా అటువంటి విరోధులు ఎక్కువ. అవన్నీ సశింపజేయడం కోసం, జ్ఞానమార్గాన్ని సుగమం చేయడంకోసం పరమాత్మ అనేక రూపాల్లో వస్తున్నాడు. అందులో కలియుగంలో మానవుని ఆలోచన అన్నది అనేకవిధాలుగా చంచలిస్తూ ఉంటుంది. ధారణ నిలవడం కష్టం. కాబట్టి, ఆ ధారణ యోగానికి అనుగుణంగా ఉండే దివ్యరూపం ధరించి వస్తున్నాడు పరమాత్మ. అలాగే శ్రీ సత్యసాయికూడా. వారి రూపం ధ్యానయోగమునకు సులభంగా ఉంటుంది. శ్రీకృష్ణుడి రూపం కూడా అటువంటిదే - ఆ నెమలి పింఛము, ఆ కుచ్చులు, ఆ వ్యత్యస్త పాదారవిందాలు, ఇవన్నీకూడా. ఎందుకంటే, యోగులకు వారి ధారణ కోసం ఒక యోగరూపాన్ని అనుగ్రహించాడు పరమాత్మ, “ఈ రూపంతో నన్ను ప్రతిష్ఠించుకోండి మనస్సులో” అన్నాడు. యోగులు అది ప్రతిష్ఠించుకున్నారు. అలాంటి రూపమే ఇప్పుడు శ్రీ సత్యసాయికూడా. మనం భగవంతుని ఎలా చూస్తున్నాం అంటే, మనకు ఆయన ఒక్కొక్కసారి కాషాయాంబరధారిగా, ఒక్కొక్కసారి ధవళవస్త్రధారిగా కనిపిస్తారు. ఆ కేశపాశము, ఆ దివ్యమంగళ విగ్రహము

మనకు వెంటనే మనస్సులో సులభంగా ధారణ యోగానికి అనుగుణంగా ఉంటుంది. ఎటువంటి క్లేశమూ ఉండదు. శ్రీ సత్యసాయి అవతార తత్త్వం అది.

ఒకచోట అవధాన కార్యక్రమానంతరం సాయి భక్తు లొకరు నాదగ్గరకు వచ్చి, “ఇంతసేపు మీరు ఉపాసించిన సరస్వతి పుట్టపర్తిలో ఉంది. ఒకసారి వెళ్ళి దర్శించుకోండి” అని నాకొక పుస్తకం ఇచ్చాడు. “పుట్టపర్తిలో మాత్రమే ఉంటే ఇక్కడ నేనెట్లా చెబుతానండీ? వారు ఇప్పుడిక్కడుండే చెప్పించారు” అంటూ ఆ పుస్తకాలను తీసుకుని కళ్ళ కద్దుకున్నాను. “ఎంత చక్కని మాటన్నారండీ, నా కళ్ళు తెరిపించారు” అన్నాడాయన. అప్పటికి నేనింకా స్వామి దగ్గరికి రాలేదు. అంటే, నాలో ఉండి పలికించే ఆ సరస్వతి కూడా సాయియే అన్న భావన నాకు తెలియకుండానే వచ్చేసింది. ఆవిధంగా పరమాత్మ ఆకర్షిస్తాడు, గాలం వేస్తాడు, దగ్గరకి లాక్కుంటాడు. అది నాకనుభవమైంది.

తిక్కనగారు చెప్పినట్లు, అప్రమేయ భావనాతీతుడైనా భగవంతుడు ఆశ్రితులకు అత్యంత సులభుడు. అందుకు నేనే ఉదాహరణ. నేను ప్రశాంతినిలయానికి వెళ్ళి ఆ భగవాన్ సన్నిధిలో ఉపన్యాసం చెబితే నాపై అవ్యాజ కరుణా కటాక్షాన్ని ప్రసరించారు పరమాత్మ. వారి పాదాల దగ్గర నన్ను కూర్చోబెట్టుకొని అనుగ్రహించడం అన్నది ఒక వినుతనమైనటువంటి తేజస్సు. సరస్వతీతత్వాన్ని వర్ణిస్తూ, “భావాంబర వీధి విస్తృత విహారా” అంటాము. ఆరోజు నేను అటువంటి భావాంబర వీధిలో విస్తృతంగా విహరించాను. అది ధ్యానయోగంలో ఒక మహత్తరమైన అవస్థ. అది అనుగ్రహించారు. అంటే, భగవంతునియొక్క తేజస్సు శ్రీ సత్యసాయి అవతారంలో దేదీప్యమానంగా తెలుస్తూ ఉంది.

పరమాత్మ లీలలు అద్భుతంగా ఉంటాయి. పరమాత్మ సంకల్పమే అద్భుతం. అటువంటి అద్భుతంలో అద్భుతం నాకు భగవాన్ సన్నిధిలో కలిగినటువంటి అనుభూతి. సాధారణంగా ఉపన్యాసాలు చెప్పేటప్పుడు నేను మనస్సులో ఒక ప్రణాళిక వేసుకుని వెళతాను. కానీ, స్వామి సన్నిధిలో నిలబడినప్పుడు నేను అనుకున్న అంశాలు పూర్తిగా మారిపోయిన సందర్భాలున్నాయి. ఆ భగవానునియొక్క దివ్యమైన వీక్షణములు ప్రసరించిన

తరువాత నాలో ఏదో ఒక ఉత్తేజం చెలరేగి ఎప్పుడో కొన్ని దశాబ్దాల క్రితం చదివిన గ్రంథాలుకూడా గుర్తు వచ్చేసేవి నాకు. భగవాన్ సన్నిధిలో నేను ఉపన్యాసం చేసిన ప్రతిసారి నాకు ఇటువంటి దివ్యానుభూతి కలిగింది. ఆ దివ్యానుభూతి కలగడమన్నది భగవంతుని సన్నిధిలో కలిగే భావనే.

నేను భగవాన్ సన్నిధిలో సౌందర్యలహరిగురించి ఉపన్యాసం చెప్పడానికి వెళ్ళినప్పుడు, కొన్ని శ్లోకాలు ధారణ చేసి, వీటి తాత్పర్యం ఎలా చెప్పాలి? వ్యాఖ్యానం ఎలా చెప్పాలి? అని మస్తిష్కంలో బాగా సామగ్రితో వెళ్ళా. కానీ, అక్కడికి వెళ్ళిన తరువాత అవేవీ నిలువలేదు. మనస్సంతా ఒక మహాతన్మయత్వ స్థితిలోకి వెళ్ళిపోయి, ఎక్కడెక్కడివో ఇరవై ఏళ్ళనాడు చదివిన పద్యాలు, కావ్యాలు గుర్తుకు వచ్చి, ఒక అఖండ ధారాప్రవాహంగా వచ్చేసింది ఆ ఉపన్యాసం. అక్కడినుంచి వచ్చిన తరువాత, “ఏమిటి పరమాత్మా! ఈరోజున ఇవేవీ అనుకోలేదే! మనసులో ఈరోజున ఇవన్నీ ఎలా వచ్చేశాయి?” అనుకుంటుంటే, చిరునవ్వులు చిందిస్తూ చిద్విలాసంతో గగనభాగంలో గురుదేవులు సాక్షాత్కరిస్తున్నారు. “పలికించెడివాడు రామభద్రుండట” అన్నాడు పోతన. ఆరోజున పలికించిన వాడు ఆ గురుదేవుడే!

ఒకప్పుడు నేను వారి సన్నిధిలో పెరియాళ్వార్ గురించి చెప్పవలసివచ్చినప్పుడు కొన్ని పాశురాలు చదువుకుని వెళ్ళినాను. కానీ, అక్కడ పూర్తిగా విభిన్నరీతిలో వచ్చింది ఉపన్యాసం. అష్టమహిషులయొక్క అంతరంగాల్లో కృష్ణ పరమాత్మ ఏవిధంగా విహరిస్తున్నాడు అనేది వర్ణించాను. నిజానికి అవన్నీ అక్కడికి పోయిన తర్వాత గుర్తుకొచ్చాయి. భగవాన్ నన్ను దగ్గర కూర్చోబెట్టుకొని, “ఏదీ, ఆ అష్టమహిషుల పద్యం ఇంకోసారి చెప్పు బంగారూ” అన్నారు. మళ్ళీ చెప్పాను. “బాగుంది. ప్రచారం చెయ్యి” అన్నారు. అప్పుడు నాకు తోచిందేమిటంటే, “ఇది అవసరం ఇక్కడ, నువ్వునుకున్నది కాదు. ఈ అసంఖ్యాక భక్త జనావళి ఆలకించే సమయంలో ఏది సమున్నత స్థాయిలో రావాలో అది ధారాప్రవాహం కావాలి ఇక్కడ” అని పరమాత్మ చెపుతున్నట్లు నాకనిపించింది.

ఈరీతిగా భగవాన్ కరుణకు పాత్రుడైన తరువాత నా దృక్పథంలో మౌలికమైన మార్పులు సంభవించాయి. నాకంతకుముందు అప్పుడప్పుడు మనస్సు కొంత బలహీనతకు లోనయ్యేది, “మనకీ అవకాశం రాకుండా ఎవరో అడ్డుపడ్డారే” అని. ఇప్పుడు అవేమీ లేవు. పరమాత్మ అవన్నీ నాలో మాయం చేశారు. మనల్ని ఆశీర్వదించి సహాయం చేసే పెద్దల్ని చూసి మనమెంత ఆనందిస్తున్నామో వీళ్ళని చూసి కూడా అలాగే ఆనందిద్దాం అనే భావన నాకు కలిగింది. “మనకేది అవసరమో పరమాత్మకి తెలుసు, ఆయనే ఇస్తారు” అని ఒక మానసికమైనటువంటి ప్రక్షాళనాదిశగా యోగస్ఫూర్తి కలిగింది. ఆ స్ఫూర్తి కలగడం భగవాన్ అనుగ్రహమే.

శ్రీసత్యసాయి అవతారం అన్నది శ్రీకృష్ణావతారం లాంటిదే. శ్రీకృష్ణుడు మహాభారతం కేంద్రబిందువుగా, జగన్నాటక సూత్రధారిగా తాను లోకానికి ఒక అత్యద్భుత క్రీడావిశేషం చూపించాడు. భాగవతంలో లీలావిభూతి చూపించాడు. గీతాకృష్ణుడిగా జగత్తుకు ఆధ్యాత్మిక ప్రబోధం చేశాడు. అలాగే శ్రీ సత్యసాయి భగవానుడు కూడా. ప్రతి జీవి అంతరంగంకూడా ఒక మహాభారతమే. జీవుని అంతరంగాల్లో కురుక్షేత్ర సంగ్రామం జరుగుతూనే ఉంటుంది. ఆ కురుక్షేత్రంలో నన్ను ఆశ్రయిస్తే విజయం నీదేనంటారు శ్రీ సత్యసాయి భగవాన్. కాబట్టి, శ్రీకృష్ణ భగవానుని తత్త్వము నాకు భగవాన్ శ్రీ సత్యసాయి కదలికల్లో, కవళికల్లో ఎప్పుడూ భాసిస్తూ ఉంటుంది. ఆ అవతారంలో కృష్ణ భగవానుని సగుణంగా పదహారు వేలమంది జీవనాయికలు ఉపాసించారు. కలియుగంలో ఆ సంఖ్య మించిపోయింది భగవాన్ కి. ఇప్పుడు భగవాన్ ని ఆశ్రయించిన దాసులంతా జీవనాయికలై భగవాన్ ని గమ్యమానంగా చేసుకుని అదే ధ్యానయోగంతో ఉపాసిస్తున్నారనిపిస్తుంది.

శ్రీకృష్ణ స్పృహణీయ భావుక కళాస్నిగ్ధాకృతీ మధుతి రాకాపూర్ణ శశాంక మండల సమగ్ర స్థార హాసామల నాకుందోచెడు దివ్యమూర్తిలిటు విన్నాణంబు సంధింపుమా ప్రాకామ్య ప్రతిభప్రభ నవ గురుదేవా సత్యసాయి నమో!

(‘రేడియో సాయి’ సౌజన్యంతో)

భక్తి, భక్తి, భక్తి....

కుప్పం విజయమ్మ

“భక్తిరసానంద పారవశ్యముచేత భవబంధ భూతముల్ వదలిపోవు....” అని భక్తప్రియులైన ప్రభువు కమ్మగా గానం చేస్తుంటే, భక్తులు భావరాగపూరితులై భక్తితో పులకితాంగులయ్యారు. భక్తియే భగవంతుని దరిజేర్చు శక్తి, ముక్తిని ప్రసాదించు అనురక్తి. భక్తియే భవబంధ విమోచని, భవరోగ నివారిణి, శక్తిస్వరూపిణి అని భక్తవత్సలులైన ప్రభువు నొక్కివక్కాణిస్తూ భక్తి అన్నది మానవుని యెలా వికసింపజేస్తుందో తెలుపుతుంటే, హృదయకవాటాలు భక్తితో తెరుచుకొన్నాయి, హృదయ పద్మం భక్తితో విచ్చుకొంది.

అలనాటి భక్తులు - భక్త బాంధవుడైన భగవంతుని రక్తితో, అనురక్తితో, ఆవేదనా ఆవేశములతో తలచి, వలచి, పిలచి తరించారు:

సతి సక్కుబాయి నిన్ను సందర్శింపగోరి
మలమల యేడ్చుట మరచితివా!
భక్త నందనారు నీ భజన సేయగబూని
వెతలెన్ని చెందెనో మతిలో లేవే!
మోక్షప్రదాత నిన్ వీక్షింప కాంక్షించు
రాణి మీరా చరిత్ర స్మరణ రాదే!
రహి త్యాగరాజు ‘రామ రామా’యంచు
తిరిగిన కథనంబు తలపులేదే!
ఇల రామదాసు ‘భద్రాచల రామా’యంచు
పడిన కష్టములు నీకెరుక లేదే!
భక్త అన్నమయ్య ‘తిరుమలేశా’ యంచు
వెక్కివెక్కి యేడ్వ నీవు ఆలకించలేదే!
యిన్ని యెరిగియు శ్రీ సాయి నిన్నుగూర్చి
యేడ్చుచుండిన నా యేడ్పు యెరుగవచ్చా!
యేల? కృప కల్గదేల? రావేల నా మ్రోల?
నిలచి మాటాడవేల వేణుగోపాల బాల!

అని గుండెలవిసిపోయేలా, హృదయంలో అగ్నిపర్వతం బ్రద్దలయ్యేలా, భక్తులు స్వామికొరకు, స్వామిప్రేమకొరకు భక్తితో అహోరాత్రములు విలపించి వివశులయ్యారు.

ఆనాడు ఆ భక్తులే కాదు. అలా విలపించి తపించి తల్లడిల్లే భక్తులు ఈనాడూ ఉన్నారు. సాయిదేవుని చిన్నతనమందే చెంత చేరిన మేమూ (1945) “హే పరీశ్వరా! పరమేశ్వరా! హే ప్రభో!” అని ఆలపిస్తూ, “అన్యథా శరణం నాస్తి” అని ప్రభువు చెంతజేరి అహోరాత్రములు ప్రభు ప్రేమభిక్షకై, అనుగ్రహ భిక్షకై కన్నీటిధారలు కల్వాలై ప్రవహింప వేడుతూ, ప్రభువు చరణకమలములచెంత దాసానుదాసులమై, భయ భక్తులతో, శ్రద్ధ విశ్వాసములతో మోకరిల్లి, “మమ్ము నీ సన్నిధినుండి దూరం చేయకు” అని గాఢంగా వాంఛించాం. ఇప్పుడూ వాంఛిస్తూనే ఉన్నాం. ఒకరా! ఇద్దరా! వేలు! వేనవేలు! కాచి వేచి ఉన్నారు. భక్తితో తపించుచున్నారు.

**దేవునెరుగునట్టి భక్తి ఒక్కటే చాలు
తత్తరంపు తెలివి తట్టడేలే?
దేవునెరుగలేని తెలివేమి తెలివయా?
ఉదర పోషణకొరకు ఓటు తెలివి!**

అని ప్రభువు సెలవిచ్చారంటే, భక్తికి మించిన సాధనం లేదు అనే కదా! అయినా భగవంతుడు తెలిసీ తెలిసీ ఎందుకలా రాచి రంపాన పెడుతున్నాడని తిట్టుకోవడం సహజం. తర్కించటం సహజం. అయితే, ప్రతి భక్తుడు తన జీవితంలో శోధన అనేది అనుభవించి తీరాలి. ఎందుకంటే, సానబెట్టిన వజ్రంలా మన భక్తి మరింత దేదీప్యమానంగా ప్రకాశిస్తుంది. అగ్నిగుండంలో సేద దీరినట్లు నిలువునా దహించివేస్తున్నా తప్పించుకొన వీలులేదు. భగవత్ లీలాతరంగిణిలో ఇది ఒక ప్రధాన ఘట్టం.

ఇలా వ్రాస్తూ ఉంటే నా జీవితంలో నేను ఎదుర్కొన్న భయంకరమైన అగ్నిపరీక్ష మనోవీధిలో మెదిలింది. చిన్నతనములోనే ప్రభువు తమ దివ్యసన్నిధికి రప్పించుకొన్నారు. ఆడి పాడి గంతులేశాము. ఎంతో కాలం ఇలా జరిగాక, ఉన్నట్లుండి మాట్లాడటం మానివేశారు. అసలు కన్నెత్తి చూడడమే లేదు. ఈ ఉరుము లేని పిడుగుకు జడిసిపోయాం. కారణం తెలియలేదు. తెలిసి యే తప్పుకూడా చేయలేదు. పోనీ చేసి ఉంటే చెప్పవచ్చు కదా! ఎందుకీ మౌనం? ఎందుకీ కఠిన శిక్ష? విశ్వప్రయత్నం చేసినా ఫలితం శూన్యం.

అయితే, పర్తికి వస్తూనే ఉన్నాను. భజనలో పాల్గొంటూనే ఉన్నాను. అయితే, ప్రభువు దయకు దూరం కావడంతో జీవితం ఎడారిలా తయారైంది. ఇది ప్రభువుకి, నాకు తప్ప వేరెవ్వరికీ తెలియదు. తెలియకూడదుకూడా. నవ్వుల పాలైపోతాం. ఎందుకో తెలుసా? ఉన్నారు కదా మన ప్రియమైన అమ్మలక్కలు. అందరి చెవులూ కొరుకుతూ, “అమె దగ్గర కూర్చోకు, వారిని స్వామి దూరంగా ఉంచారు, స్వామి ఆమె ఉన్నచోటికి రారు” అని బెకబెకలాడుతూ మన జీవితాన్ని మరింత దుర్భరం చేస్తారు.

నిత్యం స్వామి సన్నిధికి వెళ్ళేవారితో మా విన్నపాలు పంపితే, “నీ రికమెండేషన్ అవసరంలేద”ని ప్రభువు వారిని కోప్పడ్డారట. ఆ అవకాశమూ జారిపోయింది.

ఒకరోజు ప్రభువు వచ్చి నా ముందరే నిలబడ్డారు. మురిసిపోయి పాదాభివందనం చేసుకుందామని వంగబోతే, వారి చరణ రాజీవములు వారి అంగీలోపల మెల్లగా జారుకొన్నాయి. నిలువునా కూలిపోయాను. గుడ్లగూబలా నేను కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నా వారి దృష్టి పడితేనా?! ఎందుకో ఇంత నిర్దయ, ఇంత నిర్లక్ష్యం?! ఉండి ప్రయోజనం లేదు, చనిపోదామని ప్రయత్నించితే, ఆ దయామయుడైన యమధర్మరాజు ఉలిక్కిపడి ఉరుకులెత్తి పారిపోతున్నారు.

అప్పుడింక లాభం లేదని తీర్మానించుకొని, యెలాగూ భజనలో పాడుతూ ఉన్నాం కదా, గానదేవతద్వారా సందేశం పంపుదాం, అనుకొని, కాస్త ఘాటుగానే కొన్ని పాటలు కట్టి, మరుసటిరోజు ప్రభువు సింహాసనంలో ఆసీనులైయుండ, రగులుతున్న గుండెను అదిమిపట్టుకొని, శక్తింతా కూడదీసుకొని, గొంతు తడి ఆరిపోతున్నా వదలక పాడినాం. భక్తులు కన్నీరు కార్చేశారు. ప్రభువు ముఖం గంభీరంగా మారిపోయింది. తల పైకెత్తలేదు. మూలిగే నక్కమీద తాటికాయ పడ్డట్లు, మనస్సు గిలగిలా తన్నుకొంది. అయినా చేసేదేమీ లేదు. భజన కాగానే, “కుప్పంవాళ్ళను వెంటనే బయల్దేరి వెళ్ళిపోమ్మను” అన్న ఆదేశం స్వామివద్ద నుండి తప్పుక వస్తుందని యెదురు చూస్తూ బలిపీఠం ఎక్కబోయే గొట్టెల్లా నిలబడ్డాం. నిజంగానే వచ్చింది ఆదేశం, పొమ్మని కాదు, స్వామి రమ్మంటున్నారని!

మేడమీదికి వెళ్ళగానే మందస్మిత వదనారవిందుడైన ప్రాణవిభుని గాంచి ఆనందంతో మూర్ఛపోయాం. “రండి, రండి” అంటూ అంతులేని ఆనందంలో ముంచెత్తారు. ఎందుకిలా శిక్షించారని అడుగుదామని ప్రయత్నిస్తే అవకాశమిస్తేనా! వారికి సాటి వారే! అయితే, ఈ కఠిన శిక్షలో మహత్తరమైన లాభం దాగి ఉంది. ఆ దుర్భరమైన నరకయాతనలో ఒక తియ్యని మర్మం దాగి ఉంది. ఆ సమయంలో ఒక్క క్షణమైనా వదలకుండా వారిని

తలచుకొంటూ, వారి దివ్యనామాన్ని యేకధారగా స్మరించుకొంటూ ఉండడంవలన ఆ సాన్నిహిత్యం, ఆ అనుగ్రహం రోమరోమములోనా ప్రవహిస్తూ, పాలలో తేనె కలసిపోయినట్లుగా మనలో లీనమైపోతుంది. ఆ మాధుర్యం, ఆ మకరందం, ఆ భావపరంపరలకు సాటి ఏదీ రాదు. అప్పుడప్పుడు ఆ తియ్యని బాధను అందిస్తూ ఉండండి ప్రభూ, అని కరములు మోడ్చి ప్రార్థించాను. కనుక, ప్రతి భక్తుడు ఈ బంగారు కాసుకను పొందక తప్పదు. దానివలన మన ప్రేమ, భక్తి వేయింతలు పెరుగుతుందేగానీ తరుగదు. మా భక్తికి పారితోషికమిది. మా భక్తితో ఆ భగవంతుణ్ణి కట్టివేశాం. ఆ కష్ట సమయంలో దివ్యసన్నిధిలో సాలోక్యం, సామీప్యం, సారూప్యం, సాయుజ్యములను పొంది బ్రహ్మానంద భరితులమయ్యాం. ప్రభు పాదకమలములే మా మతి, గతి, స్థితి, సంపత్తి యని తెలుసుకొన్నాం.

**“దేవుడన్నమాట తెలియునందరికీ
మాట తెలిసినంత మూట యేమి?!
దేవుని పొందునట్టి గుణములు లేక
దేవునెట్లు చూడగలరు మీరు?!”**

అన్న చక్కని పాఠాన్ని తెలుసుకొన్నాం. అనుభవ పూర్వకంగా గ్రహించాం.

**“భక్తి లేని జీవితం బీటలు బారిన
మరుభూమియేగాని మనుజుడగునా!
పట్టుదలతోడ సాధించి పరమ భక్తి
పూర్ణ మానవత్వంబు పొందరయ్య”**

అని ప్రభువు గానం చేస్తుంటే తనువులను మరచి, మత్తులమై ఉన్నత్తులమై ఆనందసాగరంలో ఓలలాడినాం. ప్రభూ! మేము ధన్యులం, ధన్యాతిధన్యులమయ్యా! నీ పరమ పవిత్ర చరణ రాజీవములలో ఇసుమంత చోటునిచ్చి సదా కాపాడవలసిందిగా శరణార్థులమై వేడుచున్నాము.

(రచయిత్రి ఏడు దశాబ్దాలకుపైగా సాయిపథంలో పయనిస్తూ, భక్త సాధకులలో విశేషంగా స్ఫూర్తిని నింపిన ‘అన్యథా శరణం నాస్తి’, ‘బద్రీ యాత్ర’ తదితర గ్రంథాలను రచించారు) ❖

శ్రీ సత్సాయి పద్మసుధ:

ప్రేమరూపుడె సత్యగురువు

బ్రహ్మ సృష్టి చేయు బ్రహ్మాండముల నెల్ల విష్ణువెంతో పెంచి వృద్ధి చేయు పరమశివుడు ద్రుంచు పాపిష్టి జీవుల గురుడు మూడు క్రియల సలుపు నొక్కడ!

ఏది తెలిసిన సర్వంబు ఎఱుకపడునొ
ఏది తెలియక సర్వంబు ఎఱుకపడదొ
అట్టి పరవిద్య నేర్పెడు నతడె గురువు
ఉన్నమాట తెలుపుచున్నమాట!

గుండెలోని ప్రేమ పండించుకొనుచున్న
అతడె క్రైస్తవుండు, అతడె సిక్కు
అతడె హైందవుండు, అతడె ముస్లిము
అతడె మానవుండు, అతడె గురువు.

దేహభ్రాంతి లేని మోహమింతయు లేని
త్యాగనిరతులైన యోగివరులు
గురువులు నాడు, నేడు గురువులట్టివారలే
సత్యమైన బాట సాయి మాట

పొట్టకోసం విద్యకాదని
ప్రజ్ఞకోసం చదువుకొమ్మని
చదువు మర్మం తెలిపినట్టి
సత్యరూపుడె నిత్యగురువు

ప్రేమతత్త్వం ప్రబోధించి
మమత సమతను పొందుపరచి
మానవత్వం తెలిపినట్టి
ప్రేమరూపుడె సత్యగురువు ❖

సాయి గురుత్వంలో సాధన:

కోరిక మనస్సును మలినపరుస్తుంది - దీనికి ఔషధం విరక్తే!

ముదిగొండ వీరభద్రయ్య

సాధకునికి ఎంతో బలిష్ఠమైన శత్రువు కోరిక లేక కామన (కామం). మనిషికి శత్రువులుగా చెప్పబడిన అరింటిలో కోరికే (కామమే) మొదటిది. కామ క్రోధ లోభ మోహ మద మాత్సర్యాలన్న ఆరు శత్రువులచేతనే మనిషి, సాధకుడూ ఆధ్యాత్మికతకు దూరమైపోతున్నాడు.

“అధ్యాత్మిక జీవనంలో మౌలికమైన విషయం కోరికను అణచడమే” అని భగవాన్ చెప్పారు. అవతార కార్యక్రమంలో భాగంగా భగవాన్ బాబావారు “కోరికలపై అదుపు” అన్న ఒక ఉద్యమాన్నికూడా భక్తులైన సాధకులచేత నడిపింపజేస్తున్నారు. ప్రశాంతినిలయంలోని మందిరంలో సాయీశ్వరుడు ఇంటర్వ్యూలిచ్చే గది పేరు విచిత్రంగా ‘కోరికల గది’ అని వ్యవహరింపబడేది. ఐతే, భక్తుడు కోరిన కోరికలను తీర్చుతున్నట్లు తీర్చుతూనే, బాబావారు తాము ఇవ్వదలచుకున్న ‘కోరిక’ను భక్తుడు కోరుకొనేటట్లు చేస్తారు. భక్తుడు మోక్షం కోరుకోవాలన్నదే వారి ‘కోరిక’. భక్తుల కోరికల్ని తీర్చడమన్నది వారిలో కోరికలను కోరుకొనే మానసిక స్వభావాన్ని నిర్మూలించడానికే!

కోరికలను బొత్తిగా వద్దనలేదు భగవాన్ బాబావారు. “వాంఛలు దోషము కాదు, ఉండవలసినదే. కాని, దానికికూడా కొంత హద్దు ఉండాలి” అని స్వామి కొంత స్థాయివరకు అనుమతించినప్పటికీ వాటిని సంపూర్ణంగా త్యజించి, ఆ స్వభావాన్ని నిర్మూలించడమే వారి ప్రధాన లక్ష్యం. మనోనాశనానికి ఇది తప్పనిసరి. మనోనాశము జరుగనిది మోక్షసిద్ధి ఉండదని వేరుగా చెప్పాల్సిన అవసరంలేదు కదా!

కర్మపైనా, దాని ఫలితంపైనా అనురక్తీ, మోహమూ ఏర్పడితే అది మనస్సులో నాటుకొని భవిష్యత్ జన్మలకి వాసనలుగా ఏర్పడి మనిషి స్వభావాన్ని, అతని మనస్సు తీరునీ ఏర్పరుస్తాయి. ఇవి నశిస్తేకాని మనస్సు నిర్మలమై మోక్షానికి దారితీయదు.

“వాంఛలను తగ్గిస్తూ క్రమక్రమంగా నిర్మూలిస్తే మనస్సు శుద్ధమవుతుంది.”

అలాంటి నిర్మల మనస్సు ఏర్పడడానికి వాంఛ, కోరిక, ఇచ్చ, కాంక్ష అన్నవి శత్రువులు. మనస్సుని బహిర్ముఖం చేసే ప్రాపంచిక విషయాలకు తగులుకొనేటట్లు చేసేది ఈ కోరిక (ఇచ్చ మొదలైనవి) అన్నదే.

“ఇచ్చను అరికట్టకున్నచో అది విషయముల ననుసరించుటకు ఇంద్రియములను పురికొల్పును.”

ఇంద్రియాలకు, వాటి పనులకు లోనైనవాడు ఈ జన్మలో అంతర్ముఖుడై ఆత్మ అన్న పరమార్థ సాధనకు పూనుకొననే పూనుకొనలేదు. కామం, లేక కోరిక, లేక ఇచ్చ అన్నది మనిషిని లోకంతో బంధించే దృఢపాశమన్నారు భగవాన్.

“పట్టువురుగు తనలోని దారముతో పసిడికాయ నల్లును. తుదకదియే దాని గోరీయగును. అట్లే, మనుజుడును తనలోని వాంఛలనెడి దృఢపాశములతో బోను నిర్మించుకొని అందు బంధితుడయి

తప్పించుకొనుదారి తెలియక బాధపడుచుండును” అన్నది వాంఛ విషయంలో భగవాన్ సాధకులకు చేసిన హెచ్చరిక. మనిషి కోరికలను ఎందుకు కోరుతాడనలు? సుఖంకోసం అన్నది మనకు తోచే సమాధానం. కాని, కోరిక తీరినప్పుడు కల్గిన సుఖసంతోషాలు నిలుస్తాయా? ఇక కోరికలు అక్కడితో ఆగిపోతాయా? లేక ఇంకా ఇంకా కోరికలు పెరుగుతాయా? పెరిగేటట్లయితే ఇక శాశ్వత సుఖప్రాప్తి దేనివల్ల కలుగుతుంది? సాధకుడు ‘దాని’కోసం సాధన చేయాల్సి ఉంటుంది. కోరిక స్వభావాన్నిగురించి బాబావారికింది విధంగా అన్నారు,

“మనిషి తన కోరికలను తీర్చుకోవడం ద్వారా ఎప్పుడూ సంతోషాన్ని కోరుకుంటాడు. ఒక కోరిక తీరిందా అతడు సంతోషపడ్తాడు. తీరలేదా దుఃఖ పడ్తాడు. కానీ ఇబ్బంది ఏమిటంటే, కోరిక అన్నది ఉగ్రంగా మండుతూ, ఇంకా ఇంకా ఇంధనం కావాలనే మహాగ్ని అవడమే! ఒక్కో కోరిక పది కోరికలకు దారి తీస్తుంది; కోరికయొక్క కోరికలను తీర్చడంలోనే మనిషి అలసిపోతాడు. ఇట్లా ఎప్పుడూ అంతంలేని కోరిక అన్న ఈ మార్గంనుంచి అతణ్ణి విముఖుణ్ణి చేసి అంతరంగంలోని సంతృప్తి, సంతోషాల మార్గానికి తిప్పాలి.”

అంతరంగంలోని సంతృప్తి సంతోషాలు శాశ్వతమైనవే కాక తనకు ప్రమాదం లేనివి. లౌకిక కామన అట్లాంటిది కాదు; మనస్సునీ, శరీరాన్నీ చెరుస్తుంది. అందువల్లనే బాబావారు ‘కోరిక’ అన్న చెట్టుకి నీరు పోయవద్దని హెచ్చరిస్తూ, కోరి సాధించుకొన్నవెట్లా మన వెంట రావో, అవెట్లా దుఃఖానికి కారణమవుతాయో ఇట్లా తెల్పారు:

“కోరికలను తగ్గించు; కాంక్షలను తగ్గించు. ఈ భౌతికమైన అలంకారాలన్నీ క్షణికమైనవి. వీటిని నువ్వు కాదనేలోపలే మృత్యువు గనుక వచ్చినట్లయితే నీ రక్త సంబంధీకులు నీ ఉంగరాల్ని తీసేస్తారు. ఆ తొందరలో వాటిని తీయడంకోసం నీ వ్రేళ్ళని కోసినా కోస్తారు. కోరిక మీద కోరికను నీవు పెంచుకుంటూ పోతే పిలుపు వచ్చిననాడు సంతోషంగా పోలేవు. గుణంలో, సేవా భావంలో ఐశ్వర్యవంతుడివి కా. అదే నాకు ఆనందాన్ని కల్గిస్తుంది, నిన్ను రక్షిస్తుంది.”

కోరి సాధించుకొన్నదెంత దండుగనో స్వామి ఇట్లా కళ్ళకు కట్టినట్లు చెప్పారు. కోరుకోవడమన్న దశనుంచి బొత్తిగా కోరిని దశకు ఎదిగేలోపల నడుమన మరొక దశ ఉన్నది. అది మంచివాటిని, ఇతరులకు మేలు చేసేవాటిని - ఇతరులకోసం కోరుకోవడం. అది క్రమంగా విరక్తి ముఖంగా వికాసం కల్గిస్తుందంటూ బాబావారు,

“ఆదర్శాలు ఉన్నతమైనవీ గొప్పవీ కావాలి. కోరికలంకా ఇంకా స్వార్థరహితమూ ఉదాత్తమూ కావాలి. మోహం ఉన్నతోన్నత ఆశయంగా పరిణమించాలి. విరక్తి ముఖంగా క్రమవికాసం ఉన్నప్పుడే కథ పట్టుతో ఉంటుంది కదూ” అని అన్నారు.

తనకోసం కోరినా, ఇతరుల మేలుకోసం కోరినా కోరిక కోరికే! అది ఏర్పరచేది మనస్సునే! ఎట్లాంటి మనస్సయినా ముక్తదశకు ఆటంకమే. అందువల్ల పరార్థం కోరి కర్మచేసి అది సాధకునికి బంధం కలిగించకుండా ఉండేట్లుగా చేసికోవడమే ఆధ్యాత్మిక విద్యలో కీలకమైన విషయం.

“ఈ దేహంతో ఏమి చేసినప్పటికీ మళ్ళీ ఈ దేహం జన్మించడానికి దారివేస్తున్నట్లే! ఏ పనులైనప్పటికీ - మంచివేకానీ చెడ్డవేకానీ - విత్తనాలతో పోల్చవచ్చును. అలాంటి విత్తనాలను నాటకుండా ఉండడంకోసం కర్మలను కోరిక లేకుండా చేయాలి. కర్మలనన్నింటినీ కేవలం భగవంతునికోసం, ఆయన సంతోషంకోసం చేయాలి.”

కోరిక లేకుండా చేయాలనడంతో భగవాన్ కోరికవల్ల కలిగే ప్రమాదాన్నుంచి సాధకుడు తనను తాను కాపాడుకోవాలని సూచిస్తున్నారు. అంటే చిత్తశుద్ధికి తద్వారా మోక్షసిద్ధికి ఆటంకమయ్యే మనస్సుయొక్క శత్రువైన ‘కోరిక’ను సాధకుడు అరికట్టితీరాలన్నది సారాంశం.

కోరుకొనే స్వభావాన్నుంచి మనస్సుని సాధకుడు మళ్ళించాలి. లేకపోతే ఉన్న వాసనలు నిర్మూలం కాకపోగా, కొత్త అలవాట్లు ఏర్పడి భవిష్యత్తుకి ఈ అలవాట్లే వాసనలుగా రూపొందుతాయి. కాబట్టి సాధకుడు కోరికలతో మనస్సుని మలినపరచకూడదు.

ఇంద్రియాలు మనిషిని దిగజార్చే ప్రయత్నం చేస్తుంటాయి. అట్లాంటప్పుడు అవి కోరేవాటిని మంచివా? చెడ్డవా? అన్న విచక్షణ చేయాలి సాధకుడు. దీనికి రెండంతరాలున్నవి. ఒకటేమో మంచి, చెడుల విచక్షణతో మంచిదాన్ని కోరుకొని, చెడ్డదాన్ని వదలివేయడం; రెండవది అసలు వాంఛ రూపొందుతున్న దశలోనే అది ధర్మసహితంగా రూపొందేటట్లుగా చూడడం. ధర్మసహితమైన వాంఛను గురించి బాబావారు,

“ప్రతివాంఛకూడా ధర్మసహితంగా రూపొందాలి.

నీ అర్థ కామములు ధర్మరహితమైనప్పుడు నీవు పతనమైపోతావు. ధర్మసహితమైనప్పుడే లోకకల్యాణ కారకుడవవుతావు. అర్థముకానీ, కామముకానీ ధర్మసహితముగా అనుభవించవలెనని దీని అర్థము” అని అన్నారు.

ధర్మ / అర్థ / కామ / మోక్షములలో ఇటు ధర్మము, అటు మోక్షము అను రెండు కట్టు స్తంభాలకు నడుమన అర్థకామములన్న ఊయల ఊగాలి తప్ప, అటు ఇటు ఉన్న ధర్మ మోక్షాలన్న ఏ స్తంభము లేకున్నా ఉయ్యాల పడిపోవడం ఖాయం. ఆ రెండు కట్టుకొయ్యలున్నట్లయితే అవి మనస్సు, దాని ఇంద్రియాలు చేసే అగడాలను సాగనియ్యవు. ఒక్క కోరికను నిర్మూలిస్తే తక్కిన ఐదు శత్రువులూ నిర్మూలమవుతాయి.

“కోరిక ఒక తుపాను. లోభం ఒక సుడిగుండం.

గర్వం ఒక కొండగట్టు. మోహం అన్నది ఒక కొండచరియ విరిగిపడడం. అహంకారం ఒక అగ్నిపర్వతం. వీటినిన్నిటినీ దూరంగా ఉంచు” అన్నారు భగవాన్.

వీటిని దూరంగా ఉంచడమంటే వీటివల్ల సాధకునికి నష్టమే తప్ప లాభం లేదన్న తెలివిడి. కామ క్రోధ లోభ మోహాహంకారాలవల్ల ప్రాప్తించేదేదైనా శాశ్వత సుఖాన్నివ్వకపోగా సాధకుణ్ణి నాశనం చేస్తవి. అనేకానేక జన్మలెత్తేటట్లు చేయడం వీటివల్ల జరిగే తీవ్ర నష్టం. సాధకుడు ముముక్షువు కాబట్టి దీన్ని అతడు తీవ్ర పతనంగా భావించుకోవాలి. సాధకుడు సాధించాల్సింది జన్మరాహిత్యం. “సంకల్పాలూ కోరికలూ లోన

ఉన్నంతవరకు మనిషి పుట్టకుండా తప్పించుకోలేడు” అన్న బాబావారి మాట పాటించడానికి సాధకుడు పూనుకోవాల్సి ఉంటుంది.

ఒక వస్తువునో, విషయాన్నో మనస్సు కోరుకోవడం అన్నది మనస్సులో ఒక మాలిన్యాన్ని రిజిస్టర్ చేయడ మన్నమాట. రిజిస్టర్ అయినదాన్ని తొలగించుకోవడం కంటే మనస్సులో దానికి స్థలమే ఇవ్వకూడదని స్వామి నిర్దేశిస్తున్నారు.

‘లైఫ్’ + ‘డిజైర్’ = నరుడు

‘లైఫ్’ - ‘డిజైర్’ = నారాయణుడు

అన్నారు కదా స్వామి. వాంఛలను వదలుకోవడమే వైరాగ్యం. వైరాగ్యం కొందరికి జన్మతః సిద్ధించవచ్చును. అట్లా సిద్ధించనివారు దానిని ప్రయత్నపూర్వకంగా సాధించవచ్చును. ఇదే సాధన. ఒక వస్తువుపై మోహపడి దాన్ని కాంక్షిస్తున్నప్పుడు, ఆ వస్తువుయొక్క నిత్య - అనిత్యత్వాలనుగురించి వివేచించి, ఆచరణలో ఆ వివేచనా ఫలితాన్ని చూపడంతో విరక్తి మొదలవుతుంది. ప్రతి అంశంమీద ఈ నిత్యానిత్య వివేచన చేస్తున్నట్లయితే వాటిని అపేక్షించే మనస్తత్వం క్రమంగా పోయి, ఉపేక్షించే తత్త్వం కలిగి సాధనలో పురోగమిస్తాడు.

సాధకుడు ‘మనస్సు’ విషయంలో నిరంతర జాగరూకుడయితే తప్ప ఇది సాధ్యం కాదు. వివేచన చేసేవాడికి ఎంతటి గొప్ప లౌకిక సుఖమైనా చివరకది తుచ్చమైనదిగా తేలి అతని సాధనను పురోగమింప జేస్తుంది.

నీళ్ళలో తడిసిన అగ్గిపుల్ల ఎక్కడైనా మందుతుందా?! అట్లాగే సంసారంలో మునిగినవాడికి మోక్షం వస్తుందా! కాబట్టి, తడిసిన అగ్గిపుల్లని ఎట్లా ఎండబెట్టాలో, సంసారంలో మునిగినవాడు కోరికలను ఎండబెట్టాలి. విరక్తి - అంటే కోరికలను ఎండబెట్టడం; కోరడం అంటే సంసారం అనే నీళ్ళలో నాన్పడం. అది ఆధ్యాత్మిక లక్ష్యసాధనకు దారితీయదు. అందుకని ‘కోరిక’ అన్న శత్రువును మనం మనస్సులోకి ప్రవేశించనీయకూడదు. అప్పుడుకాని మనోనాశానికి సౌలభ్యం కలుగదు. ❖

గురువు అంటే ఎవరు?

ఆ

డా॥ బి.వి. పట్టాభిరామ్

జు

“జాతిభేదము లేక జనులకాశ్రయమిచ్చి
సర్వసమత్వంబు చాటు తరులు
తనువుపై మనకింత తమకంబు వలదంచు
చలియెండ వానల సైచు గిరులు
రేపుమాపటికొరకు వాపోవవలదంచు
వివాగముల్ సంతృప్తి విద్య గరపు
జగము నిత్యము కాదు, సంసారమది భ్రాంతి
యని ప్రాణముల్ వీడి చనెడువారు
‘నేను, నాద’ను భావ మనిత్యమనుచు
ప్రకృతి జనని తెల్పుచుండు బాహువుష్టి
ప్రాణి సుజ్ఞాన మార్జింప ప్రకృతి యొకటే
పాఠశాల, సద్గురుడు శ్రీ సాయి కాదె!”

- బాబా

గురువు అంటే చదువు నేర్పించేవారు మాత్రమే కాదు. మానవునికి ఈ ప్రపంచంలో మొదటి గురువు తల్లి, తరువాత తండ్రి, ఆపైన ప్రకృతి, ఆ ముగ్గురి తరువాత బడిలో గురువు అనే సత్యం అందరూ గ్రహించాలి. ఒక సందర్భంలో స్వామి ప్రసంగిస్తూ,

“ప్రతి మానవునికి వృక్షములే ప్రధాన గురువు. తరువాత పర్వతములు రెండవ గురువు. అనంతరం పక్షులు. అవి సందర్భానుసారంగా, సమయానుకూలంగా, ఆకలి వేసినప్పుడు ఏదో ఒక ప్రదేశమునకు వెళ్ళి ఏదో ఒకటి తిని సుఖంగా, ఆనందంగా, శాంతిగా జీవితం గడుపుతుంటాయి. అంతేకాని రేపు, మాపు అంటూ పంచవర్ష ప్రణాళికలు వేయవు” అని చమత్కారంగా చెప్పారు.

“అందరికీ అసలైన గురువు దైవమే. అన్ని మతములవారికి దైవము ఒక్కడే. ఆ దైవాన్ని అనేక పేర్లతో పిలువవచ్చు. గురువుల్లో ఎనిమిదిమంది ఉంటారు. వారు 1. బోధ గురువు (శాస్త్రం బోధించేవారు) 2. వేద గురువు (తత్త్వ దర్శనం గావించేవారు) 3. నిపాత గురువు (సందేహములు తీర్చేవారు) 4. కామ్య గురువు (కామ్యకర్మలు బోధించేవారు) 5. వాచక గురువు (యోగతత్త్వం బోధించేవారు) 6. సూచక గురువు (ఇంద్రియ నిగ్రహానికి సూచనలిచ్చేవారు) 7. కారణ గురువు (జీవతత్త్వాన్ని దైవతత్త్వంగా మార్చగలిగేవారు) 8. విహిత గురువు (జీవునకు, దైవానికి భేదం లేదని నిరూపించేవారు) ఇన్ని సద్గుణాలు గల గురువు ఒక్క దైవం మాత్రమే. ఇట్టి గురువును ఆశ్రయించి మీ జీవితములు సార్థకం చేసుకోండి” అని ఉద్బోధించారు స్వామి.

పశు పక్ష్యాదులుకూడా గురువులే

భారతీయ తత్వాన్ని ఔపోసన పట్టిన మహామేధావి కొటిల్కుడు అనబడే చాణక్యుడు, “ప్రకృతిలోని ప్రతి జీవి ఒక గురువే. వాటినుంచి పాఠాలు నేర్చుకోవాలి” అని బోధించాడు.

చేసే పని చిన్నదైనా, పెద్దదైనా తలపెట్టిన తక్షణం శక్తి కూడదీసుకుని ఒక ఉదుటున దుమికి పని పూర్తిచేసే విద్యని సింహం నుండి నేర్చుకోవాలి.

కోడిపుంజునుండి నాలుగు పాఠాలు నేర్చుకోవాలి. అవి - వేకువనే మేల్కొనటం, ఇతరులను లేపటం, ఆహారాన్ని సంపాదించటం, సమానంగా పంచటం వంటివి.

కొంగ నీటిలో ఒంటికాలుమీద జపం చేస్తున్నట్లుగా ఏకాగ్రతగా ఆహారంకొరకు నిరీక్షిస్తుంది. అదేవిధంగా మానవుడు కూడా తన సమర్థతను వినియోగించుకుంటూ ఓపికగా కార్యాన్ని సాధించాలి.

పక్షుల్లో అందంగా కనపడకపోయినా కాకికి ప్రకృతిలో ప్రముఖమైన స్థానం ఉంది. కాకి నుండి మనం పలు విద్యలు నేర్చుకోవచ్చు. కళ్ళు మూసి తెరిచేలోగా ఆహారాన్ని సంపాదించుకోవటం, ఎల్లవేళలా అప్రమత్తంగా ఉండటం, ఆహారాన్ని పంచుకోవటం వంటివి.

కుక్కకూడా గురువే నంటాడు చాణక్యుడు. నిజాయతీగా ఉండటం, యజమానిని కంటికి రెప్పలా చూసుకోవటం, విశ్వాసం, శూరత్వం, మితాహారానికే తృప్తి వంటి గుణాలు కుక్కనుండి నేర్చుకోవాలి.

పాముకూడా మనకొక పాఠం నేర్పుతుంది - విషం లేకపోయినా బుస్సుమని పడగ విప్పిన పాములా, మనకు బలం లేకపోయినా ‘బాడీ లాంగ్వేజి’తో శత్రువును భయపెట్టటం.

ఈ జీవాలన్నీ తలో పాఠం చెప్పాయి. చివరకు గాడిద నుండి కూడా ఓ పాఠం నేర్చుకోవాలి అంటాడు చాణక్యుడు. ఎండయినా, వానయినా, చలిగా ఉన్నా ఖాతరు చెయ్యకుండా, అప్పగించిన పనిని సహిస్తూ, భరిస్తూ బరువులు మోసే గాడిద మనకు సహనం నేర్పుతుంది.

ప్రకృతి అంతా పాఠాలమయమే. పశు పక్ష్యాదులే ఇన్ని పాఠాలు నేర్పుతున్నప్పుడు మానవుడు ఇంకెన్ని పాఠాలు నేర్చగలడు?! ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం.

మాటలే మంత్రాలు

మంచి మాటలతో మనసు మార్చి, మంచి మనుషులుగా తీర్చిదిద్దేవారుకూడా జీవిత గురువులు. ఒక ఊర్లో ఒక దర్జీ ఉండేవాడు. అతడు కుటుంబ సమస్యలు, ఆరోగ్య సమస్యలు ఎక్కువైపోయి ఆత్మహత్య చేసుకుందామని విఫలయత్నం చేశాడు. చివరికి మతిభ్రమించి, “స్వర్గంలో దేవతలు నన్ను పిలుస్తున్నారు. నేను వాళ్ళకి దుస్తులు కుట్టాలట. నేనిక మనుషుల దుస్తులు కుట్టను. స్వర్గానికి వెళ్ళి దేవతల దుస్తులే కుడతాను” అని భీష్మించుకు కూర్చున్నాడు. సంపాదన లేకపోవడంతో అతని కుటుంబ పరిస్థితి మరింత క్షీణించింది. ఎవరు ఎంత చెప్పినా వినలేదు. చివరికి విసిగిపోయి అతనిని ఆసుపత్రిలో వేశారు. అక్కడ కూడా ఇదే తంతు!

ఇదంతా గమనించిన ఒక నర్సు ఒక చక్కని ప్లాను వేసింది. అతనివద్దకు వెళ్ళి, “అయ్యా, దేవతలు మీ నైపుణ్యానికి మెచ్చి మిమ్మల్ని తమ దర్జీగా ఎంపిక చేసుకున్నారట కదా” అన్నది.

“అవును” అన్నాడు కాలుమీద కాలు వేసుకుని కూర్చుంటూ.

“మరి మీరు స్వర్గానికి వెళ్ళాలంటే అంతో ఇంతో పుణ్యం సంపాదించుకోవాలి కదా” అన్నది.

“అందుకు నేనేం చేయాలి?” అని అడిగాడు.

“సేవ చేయాలి. మన ఆసుపత్రిలో ఎందరో రోగు లున్నారు. వారి దుప్పట్లు, గలేబులు చిరిగిపోతున్నాయి. మీరు వాటిని కుట్టాలి. పక్కగదిలో కుట్టుమిషన్ ఉంది” అని చెప్పింది. “అదెంత పని?” అంటూ అతను లేచి వెళ్ళి వారం రోజుల్లో అన్నీ కుట్టాడు. ఆ తరువాత పేషంట్లకు కావలసిన యూనిఫామ్లు కుట్టాడు. అలా నెల రోజులు కుట్టాక తనెవరో తెలిసింది. తనలోని నైపుణ్యాన్ని తనకు తెలిపినచ్చేలా చేసిన నర్సుకి నమస్కరించి ఇంటికి వెళ్ళేడు, సుఖంగా జీవించాడు. పెద్దగా చదువుకోని ఆ నర్సుకూడా గురువే!

‘ఇన్కమ్’ కాదు, ‘ఔట్కమ్’ చూడాలి

“చదువులన్నియు చదివి చాల వివేకియై
మగిడి తన్నెరుగదు మందమతుడు
ఎంత చదువు చదివి ఏ నీతియున్నను
హీనుడవ గుణంబు మానలేడు

తరచి చదువు చదువ తర్కవాదమెగాని
పూర్ణజ్ఞానంబెపుడు పొందలేడు
చదువు చదివి చదివి చావంగనేటికి?
చావులేని చదువు చదువవలయు”

అదియే సత్యమైన చదువు. అదియే ధర్మమైన చదువు. ఆ ధర్మము, ఆ సత్యము సత్పురుషుల చెంత ఉంటుంది. “ఎవరు సత్యాన్వేషణ సల్పుతుంటారో, ఎవరు సత్యవ్రతులుగా ఉంటారో, ఎవరియందు సద్గుణములు వికసిస్తూంటాయో వారి సన్నిధిలో ఉంటుంది సత్యం” అని భగవాన్ బాబా ఉద్ఘోషించారు.

అటువంటి సద్గుణములు కలిగి ఉన్నవారే గురువుగా ఉండటానికి అర్హత పొందగలుగుతారు. గురువులు విత్తాపహారులు కాకూడదు, చిత్తాపహారులుగా మెలగాలి అన్నారు భగవాన్. ‘ఇన్కమ్’ (Income) కొరకు కాదు, ‘ఔట్కమ్’ (Outcome) కొరకు పనిచేయాలి. అంటే ఆదాయం కాదు, అద్భుత వ్యక్తులను తయారుచేయాలి. ఇది మన బాలవికాస్ గురువులు, ఉపాధ్యాయులకు బోధించాలి.

విలువలు గల విద్యార్థి కూడా గురువే

ఒక విదేశీయుడు ఆగ్రా వచ్చి తాజ్ మహల్ చూశాడు. రాత్రి దాకా చూశాడు. తిరిగి తన రూమ్ కు వెళ్ళామనుకునే సమయానికి కరెంటు పోయింది. ఊరు కాని ఊరు. దారి తెలియదు. ట్యాక్సీవాలాని అడిగితే వెయ్యి రూపాయలు అడిగాడు. ఇంతలో ఒక పిల్లవాడు కనబడ్డాడు. విదేశీయుడు, “బాబూ, ఫలానా హోటల్ కి వెళ్ళాలంటే ఎలా? దారి చెప్తే వంద రూపాయలు ఇస్తాను” అన్నాడు.

“మీ డబ్బు అక్కర్లేదు. నా వెనుకే రండి. నేను బ్యాటరీ లైటుతో దారిచూపుతాను. ఆ హోటల్ ఈ పక్కనే ఉంది”

అని చెప్పి రెండు నిమిషాల్లో హోటల్ చూపించాడు. “థ్యాంక్యూ, ఇదిగో నీ వంద” అని ఇవ్వబోయాడు ఆ విదేశీయుడు. “ఇదిగో, ఇంకో వంద” అని అతని వెనుక ఉన్న వ్యక్తికూడా ఇవ్వజూపాడు. “మీరెవరు?” అని అడిగాడు విద్యార్థి. “నేనుకూడా ఒక విదేశీయుణ్ణి, దారి మర్చిపోయాను. అందుకే మీ మాటలు విని మిమ్మల్ని అనుసరించాను” అని అన్నాడు. “చాలా సంతోషం. మీరు మా అతిథులు. మీకు దారి చూపవలసిన బాధ్యత మాది” అని నవ్వుతూ చెప్పి డబ్బు తీసుకోకుండా వెళ్ళిపోయాడు ఆ విద్యార్థి. వెనక్కి వచ్చి, “మా దేశానికి మళ్ళీమళ్ళీ రండి” అని చెప్పాడు.

చీకటిలో దారి చూపించి, అవసరమైనవారికి సహాయం చేసే ఆ విద్యార్థిలాంటివారే మన సమాజానికి మార్గదర్శకులు కాగలుగుతారు. అటువంటి విలువలను మన పిల్లలకు బాలవికాస్ ద్వారా నేర్పదాం. ❖

❖ పరమ గురువు ❖

అందరికన్న పరమ గురువు అవతార పురుషుడు. వారు తప్పులకు శిక్షించి, ఒప్పులకు మెచ్చుకుని, అందరినీ ప్రేమించుచు, సరైన ఆధ్యాత్మికమార్గమును తెలుపుదురు. వారి పూర్ణానుగ్రహంవలన క్షణములో జ్ఞానసిద్ధికూడ కలుగును. వారి సంకల్పముచేత ఆధ్యాత్మిక మార్గమందు సులభముగ అభివృద్ధి నొందుదురు. అధఃపతనమునొందినవారినికూడ ఉద్ధరింతురు. విశ్వాసముండిన చాలు, అనుగ్రహింతురు. జనుల హృదయభూమిని సాగుచేసి, ప్రేమ బీజములను నాటి ఆనందఫలము నందిస్తారు. సృష్టి, స్థితి, లయములు మూడునూ నెరవేర్చు శక్తి అవతారపురుషునికి మాత్రమే ఉండును. దానికే “గురుస్సాక్షాత్ పరబ్రహ్మ” అన్నారు.

- డా.డా

ముత్యాల సరాలు

(ధారావాహికం - 22వ భాగం)

ప్రొ॥ కామరాజు అనిల్ కుమార్

ప్రార్థన

అసలు మనం ప్రార్థన ఎందుకు చేస్తాం? నిజం చెప్పాలంటే, మనం సమస్యలలో చిక్కుకున్నప్పుడు దేవుడిని ప్రార్థిస్తాం. ఇంతేకాక మన ఆశలూ, ఆశయాలూ నెరవేరడానికి, ప్రాపంచిక విషయాలలో విజయం సాధించటానికికూడా ప్రార్థనలు చేస్తాము. ఈవిధంగా కొందరి దృష్టిలో ప్రార్థన అంటే కేవలం ఒక కోరికల జాబితా, ఒక వినతిపత్రం మాత్రమే. ప్రాపంచిక సౌఖ్యాలను కోరుకునేవాళ్ళకు ఒక వ్యాపారసంబంధమైన ఒప్పందం లాంటిది ప్రార్థన. “నా వ్యాపారంలో విజయం ప్రసాదించు, నీకు ఇన్ని కొబ్బరికాయలు సమర్పించుకుంటాను” అని దేవునితో బేరమాడుతారు. సన్నిహితు లెవరైనా జబ్బుచేసి ఆస్పత్రిలో ఉంటే వారికోసంకూడా ప్రార్థనలు చేస్తూ ఉంటారు. “ఆపద మొక్కులు, సంపద మరుపులు” అన్నట్లు

ఆపత్సమయాల్లో మాత్రమే దేవుడికి చేసే విన్నపాలకు ‘ప్రార్థన’ అనే పేరు సముచితమేనా?! అసలు ప్రార్థనగురించి భగవాన్ ఏమి చెప్పారు? ఈ విషయాలు విశ్లేషణ చేద్దాము.

ప్రార్థన ఏవిధంగా చేయాలి?

ఒకసారి కొడైకెనాల్‌లో ఒక భక్తుడు, “స్వామీ, నా జీవితాన్ని మీకు అంకితం చేస్తున్నాను” అన్నాడు. వెంటనే స్వామి, “ఓహో! ‘నా జీవితం’ అని కదా అంటున్నావు. నీ శరీరం నీ స్వంతమని అనుకుంటున్నావా? నీ దేహానికి నువ్వు అధికారిగా ఉన్నావా? లేదే! ఎందుకని? ఏది నువ్వు చూడరాదో అది చూస్తున్నావు. ఏది నువ్వు వినరాదో అది వింటున్నావు. ఏది నువ్వు తలంచరాదో అదే తలుస్తున్నావు. నీ ఇంద్రియాలు నీ స్వాధీనంలో లేవు. నీ దేహం నీ నియంత్రణలో లేదు. అయినా నువ్వు, “నా దేహమును మీకు అంకితం చేస్తున్నాను” అంటున్నావు. మొట్టమొదట నీ మనస్సును, ఇంద్రియాలను నియంత్రణలో ఉంచుకో. అప్పుడు, ‘ఈ దేహానికి నేను యజమానిని. కాబట్టి దీనిని మీకు అంకితం చేసే హక్కు నాకు ఉంది,’ అని నువ్వు నాతో అనగలవు” అని చెప్పి కనువిప్పు కలిగించారు.

కనుక, ప్రార్థనారూపంలో భగవంతుడికి ఆత్మార్పణం చేసుకునే ముందు మనము మన మనస్సుకి, ఇంద్రియాలకి యజమానులంగా రూపొందాలి.

ప్రార్థనలో మరొక అంశం సంపూర్ణ శరణాగతి. ప్రార్థన అంటేనే సర్వార్పిత భావం. మనం ఆరీతిగా సమర్పణ చేస్తున్నామా? మన ప్రార్థనలన్నీ షరతులతో ముడిపెట్టబడి ఉంటాయి. మన కోరిక తీర్చమంటూ దైవాన్ని తీవ్రంగా ప్రలోభపెట్టాలని చూస్తాము. ఒకవేళ కోరిక తీరకపోతే అదే తీవ్రతతో దైవాన్ని

నిందించటానికి సిద్ధంగా ఉంటాము. సమర్పణ అంటే - “ఓ భగవంతుడా! నీ సంకల్పమే నెరవేరనీ” అనుకోవటం. ఒకసారి మనం భగవంతుడికి నిబంధనలు లేని శరణాగతిభావంతో సమర్పణం చేసుకున్నామంటే ఇక భగవంతుడు పూర్తిగా మనవెంటే ఉంటాడు. ఈవిధంగా సమర్పణ చేసినవాడు తాను చేపట్టిన కార్యాలలో ఏమి జరిగినా, ఎందుకీలా జరిగిందని ప్రశ్నించడు; జరిగినది సరైనదా కాదా అని తీర్పు చెప్పడు. సహజంగా ఇక్కడ ఒక ప్రశ్న ఉదయిస్తుంది, “ఏది జరిగినా స్వీకరించటానికి మనం సిద్ధంగా ఉన్నప్పుడు ఇంక ప్రార్థన ఎందుకు చేయాలి?” అంటే, ఎలాంటి పరిస్థితివైనా ఎదుర్కొనగలిగే ధైర్యంకోసం మనం ప్రార్థన చేస్తాం. మంచి చెడులన్నింటినీ స్థిరచిత్తంతో భావోద్వేగానికి గురికాకుండా స్వీకరించగల శక్తినిచ్చేదే ప్రార్థన. ప్రార్థనచేసే వ్యక్తి ఎప్పుడూ నిస్పృహకు చోటివ్వడు; అహంకారపూరితంగా ప్రవర్తించడు. ఎందుకంటే జరిగేదంతా భగవత్సంకల్పం ప్రకారమే జరుగుతోందని అతనికి తెలుసు కనుక.

ప్రార్థన ఎలా చేయాలన్నదానికి మంచి దృష్టాంతం ప్రహ్లాదుడి వృత్తాంతం. తండ్రి హిరణ్యకశిపుడు పాములతో కరిపించినా, ఏనుగులతో తొక్కించినా, కొండశిఖరంపై నుండి పడద్రోయించినా ప్రహ్లాదుడు ఒక్కసారైనా, “నన్ను రక్షించు దేవుడా!” అని మొరపెట్టుకోడు. అయినా ప్రతిసారి భగవంతుడు తన దివ్యహస్తాలతో పట్టుకుని ప్రహ్లాదుణ్ణి రక్షిస్తాడు. నిబంధనలులేని ప్రార్థనకున్న మహత్తరమైన శక్తి ఇది. ప్రహ్లాదుడెప్పుడూ ఫిర్యాదు చేయలేదు, విలపించలేదు. అసలు ప్రతిస్పందించలేదు. నిశ్చలచిత్తంతో “నారాయణ, నారాయణ” అని స్మరిస్తూ వచ్చాడు. ప్రార్థనగురించి ఎప్పుడు మాట్లాడినా భగవాన్ ప్రహ్లాదుడి కథ ఉంటున్నా ఉంటారు.

ప్రార్థన అంటే భగవంతుని ఆశ్రయించి ఉండడం

ప్రార్థన అంటే పూర్ణవిశ్వాసంతో భగవంతుడిమీద ఆధారపడి ఉండటం. ధనబలం, జనబలం మొదలైనవేవీ నమ్మదగ్గవి కాదు. ధనం రావచ్చు, పోవచ్చు. నమ్మిన వ్యక్తులు మనకి ద్రోహం చేయవచ్చు. కానీ దైవాన్ని నమ్మకున్నప్పుడు మన సంక్షేమానికీ, సంరక్షణకూ

దేవుడిదే భారమన్న ధైర్యంతో నిశ్చింతగా ఉండగలం. దైవంపై మనం పూర్తిగా ఆధారపడినప్పుడు ఎటువంటి సవాలువైనా ఎదుర్కొనే ధైర్యం మనకు కలుగుతుంది.

ఇక్కడ జాన్ హిస్లాప్ కు సంబంధించిన ఒక అనుభవం గుర్తుకు వస్తోంది. ఆయన పుట్టపర్తిలో జరుగబోయే శివరాత్రి వేడుకలకు వస్తూ ఉంటే మధ్యలో కారు నిలిచి పోయింది. చెడిపోయిన కారును తానే బాగుచేయాలని ఒక గంటసేపు విఫలయత్నం చేస్తాడు. ఇక, చివరి యత్నంగా, “సాయిరాం, సాయిరాం” అని ఆర్తితో పిలుస్తాడు. సరిగ్గా అదే సమయానికి ఒక లారీ అటుగా వచ్చి ఆగుతుంది. డ్రైవరు దిగివచ్చి కారు మరమ్మత్తు చేసి వెళ్ళిపోతాడు. తత్ఫలితంగా హిస్లాప్ సకాలంలో స్వామి సన్నిధి చేరుకోగలుగుతాడు. స్వామి దగ్గరగా వచ్చినప్పుడు, “స్వామీ! ఎవరో ఒక లారీ డ్రైవరు వచ్చి సాయం చేయటం వల్ల సకాలంలో రాగలిగాను” అంటాడు. సమాధానంగా స్వామి, “డ్రైవరా? అదెవరు? నేనే నీ డ్రైవర్ని” అన్నారు. ఈ సమాధానంతో హిస్లాప్ సంభ్రమానికి లోనయ్యాడని వేరే చెప్పనక్కర్లేదు. ఇలా అని వెళ్ళిపోతూ భగవాన్ ఆగి వెనక్కు చూస్తూ, “ఈ డ్రైవర్ని నువ్వు ముందే పిలిచి ఉంటే గంట క్రితమే ఇక్కడకు చేరుకునేవాడివి” అన్నారు. దైవంమీద సంపూర్ణంగా ఆధారపడటమనేది మనకు ఆ దేవుడిచ్చిన జన్మహక్కుని ఈ సంఘటనవల్ల తెలుస్తోంది.

సర్వదా సర్వకాలేషు సర్వత్ర....

దేవుడి ఆశ్రయం పొందేందుకు ప్రార్థన ఉపకరిస్తుంది. ప్రార్థన అంటే రోజుకి ఏదో ఒకసారి మొక్కుబడిగా చేసేది కాదని మనం గుర్తుంచుకోవాలి. ఇది ఒక నిరంతర సాధన; సర్వదా దైవచింతనలో ఉండటం. దైవాన్ని ప్రార్థించుకోవడానికి ఒక ప్రత్యేక స్థలమేమీ అవసరంలేదు. హృదయమే పూజామందిరమనీ, అందులో కొలువైన దైవం మన ప్రార్థనలు వింటున్నాడనే విశ్వాసంతో మనం జీవించాలి. “విశ్వాసమే నీ శ్వాస కావాలి” అని భగవాన్ చెప్తారు. కాబట్టి, మన శ్వాస ఆగిపోయేదాకా ప్రార్థన జరుగుతూనే ఉండాలి.

ప్రార్థన అంటే మనం స్వామితో సాగించే ఆంతరంగిక సంభాషణ. జీవితంలో స్వామికంటే మనకు ఆంతరంగిక

మిత్రులెవరుంటారు?! కాబట్టి, మన జీవితంలో ఏది జరిగినా ముందు మనం స్వామితో పంచుకోవచ్చు. మనల్ని ఏ షరతులూ పెట్టకుండా క్షమించేవారెవరైనా ఉంటే అది ఒక్క స్వామి మాత్రమే. మన గుండెలోతుల్లో దాచి ఉంచుకున్న అన్ని విషయాలూ, చేసిన పొరపాట్లూ, భయాలూ, మానసిక రుగ్మతలూ సంకోచం లేకుండా స్వామితో చెప్పుకోవచ్చు. సకల సమస్యలకూ పరిష్కారం ప్రార్థనద్వారా లభిస్తుంది.

భగవాన్ ప్రార్థనకు మరో అంశం జోడించి, ప్రార్థన అంటే అందరితో కలసి మెలసి ఉండటం, సమన్వయంతో ఉండటం అంటారు. అనగా, సమాజంలో సమైక్యతనూ, సంఘీభావాన్నీ వృద్ధిచేస్తుంది ప్రార్థన; భూమిమీద శాంతి

నెలకొల్పి, మానవాళిలో సౌహార్ద్రతను నెలకొల్పుతుంది. టి.ఎస్. ఇలియట్ సంస్కృతి అంటే ‘వే ఆఫ్ లైఫ్’ (జీవనవిధానం) అని నిర్వచించారు. భగవాన్ దీనికి మరో అంశం జోడించి, “కన్సర్న్ ఫర్ ఆదర్స్ ఈజ్ కల్చర్” (సంస్కృతి అంటే ఇతరుల శ్రేయస్సుగురించిన తపన) అని నిర్వచించారు. ప్రార్థన మనలో అట్టి సహానుభూతిని పెంచి మన ప్రవర్తనను సంస్కారవంతం చేస్తుంది. ఇలా జరిగినప్పుడు సమాజంలో సామరస్యం, సదవగాహన, శాంతి నెలకొంటాయి. భజనలో చివరిగా మనం, “సమస్త లోకాః సుఖినో భవంతు” అని ప్రార్థిస్తాము కదా! దీని అంతరార్థమేమంటే, ప్రార్థన ధ్యేయం లోకకల్యాణమేకానీ, సంకుచితమైన వ్యక్తి ప్రయోజనం కాదు.

(సశేషం)

❖ ... అప్పుడే నాకూ హాయి! నీకూ హాయి! ❖

గోపికలు స్థిరచిత్తమును సంపాదించి తమ హృదయ పీఠములో కృష్ణుని ప్రతిష్ఠించినారు. చిత్తాన్ని చంచలము చేస్తే భగవంతుడు అక్కడ ఉండడు. పరమాత్ముడు పసిబిడ్డతో సమానము. ఆయన గుణాతీతుడు. ఆయనలో ఏ కోరికలూ ఉండవు, రాగద్వేషాలు లేవు. ఏ నిందకాని, నిష్కారముకాని ఆయనను అంటడు. మొట్టమొదట నీ చిత్తమును పరిశుభ్రపరచి, కదలక మెదలక, నిర్మలముగా, నిశ్చలముగా, ఏకాగ్రముగా భగవచ్చింతనతో స్థిరము చేయే! ఊగుతూ ఉంటే తొట్టిలో పసిబిడ్డని ఎట్లు

పరుండబెట్టుతావు? పరమాత్ముని పరుండబెట్టిన తరువాత ఆడుతూ పాడుతూ అటూ ఇటూ ఇష్టము వచ్చినట్లు ఊపు! అప్పుడు నాకూ హాయి! నీకూ హాయి! ఇద్దరికీ హాయి! పరమాత్ముడు లేనటువంటి హృదయాన్ని, ఆ వట్టి తొట్టిని విషయవాసన నిండిన పాటలతో ఎంతసేపు ఊపినా ఏమి ప్రయోజనం?! “భగవద్ధ్యానములో, ఆధ్యాత్మిక సాధనలో ఫలితము రాలేదే” అని భగవంతునిపై నింద వేయకూడదు. గడియారము సరిగ్గా ఆరు గంటలకు అలారం కొట్టాలని ‘కీ’ ఇచ్చి పండుకొంటే, అది పది గంటలకు కొడితే లోపలుండే నట్టు, బోట్టు, స్ప్రింగులలో ఏదో తప్పు ఉన్నదని తేలిపోతుంది. అట్లనే, సరియైన ఫలమిచ్చే సాధనకు ఫలం రాలేదంటే నీ ఆహారములోనూ, నిద్రలోనూ, ఆచరణలోనూ, నడవడికలోనూ క్రమశిక్షణ తప్పినది అనేది నిశ్చయము.

- బాబా

ఆరోజుల్లో స్వామి మద్రాసుకు వచ్చినప్పుడు ట్రాన్స్‌పోర్టు కమీషనర్ వి. హనుమంతరావుగారి బంగ్లాలో బస చేసేవారు. మేము పొద్దున్న పది గంటల కల్లా వెళ్ళి రాత్రి 8 గంటలవరకు అక్కడే ఉండేవాళ్ళం. కొన్నిసార్లు అక్కడ సంగీత కచేరీలుకూడా జరిగేవి. రామన్, లక్ష్మణ్, స్వామి ముగ్గురూ కలసి కానీ, లేదా ఇద్దరిద్దరుకానీ త్యాగరాజ కృతుల్ని ఎంతో అద్భుతంగా గానం చేసేవారు.

ఒక పర్యాయం మద్రాసులోని లజ్ కార్నర్ దగ్గర ఒక భక్తుని ఇంటికి స్వామి వచ్చారు. మేమూ వెళ్ళాము. హాల్లో భజన జరుగుతున్న సమయంలో స్వామి పలుమార్లు తమ జటాజూటాన్ని లాగి నోట్లోపెట్టుకోవడం గమనించాను. “ఇదేంటి, స్వామి జుట్టు లాక్కుని తింటున్నారే” అనుకున్నాను. భజన అయిపోయింతర్వాత ఎదురుగా కూర్చున్న ఒక చిన్నపాపని స్వామి పిలిచారు. దగ్గరికి వచ్చిన ఆ పాప చెవిలోంచి తాము మింగిన వెంట్రుకల్ని బయటికి లాగారు!! తరువాత తెలిసిందేమిటంటే, ఆ పాప పుట్టుకనుండి వినికిడి సమస్యతో బాధపడుతోంది. ఆ క్షణం నుండి ఆ సమస్య మటుమాయమైంది!

ఒకసారి మేము మద్రాసులో స్వామి వెంట నాలుగైదు కార్లలో పూండి రిజర్వాయర్‌కి వెళ్ళాము. మాతోపాటు నాగరత్న మొదలియార్, పార్థసారథి మొదలియార్, హనుమంతరావు తదితరులు ఆరోజున స్వామి వెంట వెళ్ళిన భక్తబృందంలో ఉన్నారు. ఎవరైనా భక్తులు అనారోగ్యంతో బాధపడుతుంటే నాగరత్న మొదలియార్ వారివద్దకు వెళ్ళి విభూతి ప్రసాదం ఇచ్చి ధైర్యం చేప్పేవారు. స్వామి ఆ విషయం ప్రస్తావిస్తూ, ఇసుకలోంచి ఒక అక్షయ విభూతి భరిణ తీసి ఆయనకిచ్చారు. దాంతోపాటు ఒక పూసలదండ కూడా సృష్టించి ఇస్తూ,

ఆశ్రిత కల్పతరువు

(గత సంచిక తరువాయి)

వి.ఎస్.ఆర్.కె. ప్రసాద్

“ఈ దండ వాళ్ళ మెడలో వెయ్యి, సత్వరం ఆరోగ్యం చేకూరుతుంది” అని చెప్పారు. తరువాత ఒక రుద్రాక్ష సృష్టించి, “ఇది నువ్వు పట్టుకో” అంటూ మా అమ్మ చేతిలో వేశారు. “ఎవరికైనా ఆరోగ్యం బాగాలేకపోతే ఈ రుద్రాక్షను కడిగి ఆ నీళ్ళు ఇవ్వు, నయమవుతుంది” అన్నారు. మా కుటుంబంలో జ్వరం వచ్చినా, జలుబుచేసినా ఆ రుద్రాక్ష తీర్థం త్రాగేవారము. “మనం దేనికీ కంగారుపడనక్కర్లేదు, స్వామి అన్నీ చూసుకుంటున్నారు” అనే ధైర్యం ఆవిధంగా మాకు కలిగించారు. స్వామి వెంబడి ఎప్పుడు వెళ్ళినా ఒక మరచెంబులో నీళ్ళు, ఒక గ్లాసు, పాన్‌దానా ఇవన్నీ తీసుకు వెళ్ళేవారము. చిన్నపిల్లలం మేము స్వామి పాదరక్షలు పట్టుకునేవాళ్ళం. మా అమ్మగారికి రుద్రాక్ష ప్రసాదించిన

కొద్దిసేపటికి స్వామి ఉన్నట్లుండి, “ఏదీ, ఆ గ్లాసు ఇలా ఇవ్వండి” అన్నారు. ఆ ఖాళీ గ్లాసుని స్వామి నోటి దగ్గర పెట్టుకునేసరికి అది అమృతంతో నిండిపోయింది. ఆ అమృతాన్ని స్పృశించి మా అందరికీ ఇచ్చారు.

1952లో స్వామి మద్రాసుకు వచ్చినప్పుడు మా ఇంటికికూడా వచ్చారు. స్వామి రాక సందర్భంగా మా అన్నయ్యకి, నాకు చెవులుకుట్టే ఫంక్షన్ ఏర్పాటు చేశారు. ఎందుకంటే, స్వామి మాకు ‘హెడ్ ఆఫ్ ది ఫ్యామిలీ’ (కుటుంబ పెద్ద)గా ఉండేవారు. మా ఇంట్లో ఏ ఫంక్షన్ తలపెట్టినా, ముందు స్వామిని అడిగేవారు. స్వామి ఎలా చెబితే అలా చేసేవాళ్ళం. ఆరోజున స్వామి పోగులు సృష్టించి మా అన్నయ్యకి, నాకు స్వయంగా చెవులు కుట్టారు. “ఏరా, ఏమైనా నొప్పి పెట్టిందా?” అని అడిగారు. అసలు మాకు చీమకుట్టినట్లు కూడా అనిపించ లేదు. తరువాత కాసేపు పూజ గదిలోకి వెళ్ళారు. మా అమ్మానాన్నలతో సంభాషించారు. బయటికి వచ్చి, “ఆ... ఇప్పుడేం చేద్దారా?” అని అడిగారు. వెంటనే కేరంజోర్లు బయటికి తీశాము. స్వామి, నేను ఒక టీమ్ గా; కృష్ణ, మా అన్నయ్య రెండో టీమ్ గా ఆట ప్రారంభించాము. ఆట మధ్యలో స్వామి, “ఒరేయ్ నాగేశ్, అక్కడేమైందిరా?” అంటూ మా అన్నయ్య దృష్టి మరోవైపుకి మళ్ళించి, నేను, కృష్ణ ఇద్దరం చూస్తూండగానే ఒక కాయినని పక్కకి తోశారు. నేను ఉండబట్టలేక, “చీటింగ్, చీటింగ్” అన్నాను గట్టిగా. స్వామి నవ్వేశారు. “కరెక్ట్! జీవితంలో ఎప్పుడూ చీట్ చేయకూడదు” అన్నారు. తాము చెప్పదలచుకున్నది ఎంత ప్రాక్టికల్ గా చెప్పారో గమనించండి. ఇన్నేళ్ళయిన తరువాత కూడా నాకు ఆ సంఘటన జ్ఞాపకం ఉందంటే, అంత గాఢంగా హృదయానికి హత్తుకుపోయేలా ఆ సందేశమిచ్చారు.

అదే సంవత్సరం దీపావళి ముందురోజు జరిగిన సంఘటనను మీతో పంచుకోవాలి. నరక చతుర్దశినాడు తెల్లవారుర్నామున తలంటు పోసుకొని, కొత్త బట్టలు ధరించి టపాకాయలు కాల్చాము. బ్రేక్ ఫాస్ట్ చేశాము. ఆ తరువాత మా చిన్ని బుట్టలకి ఓ ఆలోచన తట్టింది. వెంటనే మా వీధిలో అందరి ఇళ్ళ ముందు చెల్లాచెదురుగా

పడి ఉన్న పేలని టపాకాయలని సేకరించి ఒక సంచీలో మోసుకొచ్చాము. వాటిలో ఉన్న మందు అంతా ఒక న్యూస్ పేపరుమీద పెద్ద కుప్పగా పోశాము. దానిని అంటిస్తే పెద్ద చిచ్చుబుడ్డిలా ఆకాశమంత ఎత్తులో పెద్దగా వెలుగుతుందని మా ఊహ. మా అన్నయ్య చేతికి అగ్గిపెట్టె ఇచ్చి పేపరు చివర అంటించమన్నాను. మావాడు అగ్గిపుల్ల గీసి పేపరు చివర కాకుండా ఏకంగా కుప్పమీదే అంటించాడు. ఒక్కసారిగా భగ్గుమంటూ పెద్ద మంట రావడంతో వాడి చేయి విపరీతంగా కాలిపోయింది. తక్షణమే నాన్నగారు వాణ్ణి మా ఫ్యామిలీ డాక్టరు దగ్గరికి తీసుకువెళ్ళారు. గాయం తీవ్రత చూసి ఆయన చాలా కంగారుపడ్డారు. మా నాన్నగారిని పక్కకి పిలిచి, “చౌదరి! అబ్బాయి చేతి నరాలుకూడా తీవ్రంగా కాలిపోయాయి. ఇప్పుడు మనం చేయగలిగింది ఏమీలేదు. ముందు డ్రెస్సింగ్ చేస్తాను. రేపు, ఎల్లుండి (ఆదివారం) సెలవు రోజులు. కాబట్టి, సోమవారం గవర్నమెంటు ఆస్పత్రికి తీసుకువెళదాము. కాలినంతమేర ఆపరేషన్ చేసి తొలగించాల్సి ఉంటుందేమో” అన్నారు.

ఇంక మా పండుగ ఉత్సాహమంతా నీరుగారి పోయింది. గాలి తీసిన టైరులా అయింది మా పరిస్థితి. మరుసటిరోజు తెల్లవారుర్నామున ఒక అద్భుతం జరిగింది. మా అన్నయ్య పక్కనే పడుకున్న అమ్మను లేపి, “అమ్మా, స్వామి వచ్చారు. చేతిమీద విభూతి చల్లి, “తగ్గిపోతుందిరా నాగేశ్” అని చెప్పి వెళ్ళారు” అన్నాడు. వాడి మాటలు మా అమ్మకి నమ్మశక్యం కాలేదు. అయితే, వాడి చేతిమీద పడిన విభూతి చూసి, “అయ్యో, స్వామి స్వయంగా వస్తే చూడలేకపోయానే” అని బాధపడింది. స్వామి వచ్చి తగ్గిపోతుందని చెప్పారు. కాబట్టి, ఇంక స్వామి చూసుకుంటారలే అన్న ధైర్యంతో మాకు కొంత సాంతస్యం కలిగింది. ఆదివారం తెల్లవారుర్నామున కూడా స్వామి మళ్ళీ వచ్చారు. ఈ పర్యాయం అమ్మకికూడా కనిపించారు. “నేను చూసుకుంటాను, నువ్వేమీ కంగారు పడకు” అని చెప్పారు.

సోమవారం ఉదయం మా ఫ్యామిలీ డాక్టరు దగ్గరికి వెళ్ళాము. ఆయన కట్టు విప్పి చూసి, “మొన్న నేను కట్టు

కట్టిన చేయి ఇదేనా?” అంటూ ఆశ్చర్యం వ్యక్తం చేశాడు. కాలిన గాయం దాదాపు తొంభై శాతం నయం కావడం గమనించి తన కళ్ళను తానే నమ్మలేకపోయాడు. ఇంక, గవర్నమెంటు హాస్పిటల్‌కి వెళ్ళాల్సిన పని లేదు అంటూ మామూలు డ్రస్సింగ్ చేసి పంపించేశాడు. ఒక నెల తిరక్కుండా కనీసం మచ్చలు కూడా లేకుండా కాలిన గాయం పూర్తిగా మానిపోయింది.

తమాషా ఏమిటంటే, అన్నయ్యకి చేయి కాలిన తర్వాత కొద్ది రోజులకి స్వామి దగ్గరినుంచి మా నాన్నగారికి ఒక ఉత్తరం వచ్చింది. “...మొన్న నాగేశకు చేయి కాలిన దినము రాత్రి వచ్చియుంటిని. విభూతి వేస్తిని. రెండవ దినము మీ గృహలక్ష్మి విజయలక్ష్మమ్మకుకూడా కనుపించితిని. అన్నియు చూచుకొనుచునే వున్నాను” అని వ్రాశారు. మా కుటుంబానికంతటికీ అదొక దివ్యానుభూతి.

(స్వామి వ్రాసిన ఆ దివ్యలేఖ ప్రక్క పేజీలలో ప్రచురింపబడినది)

1953లో దీపావళికి స్వామి మద్రాసు వచ్చారు. మేమంతా స్వామి దర్శనార్థం హనుమంతరావుగారి ఇంటికి వెళ్ళాము. పుట్టపర్తిలో స్వామి పిల్లలచేత బాణసంచా ఎలా కాల్చించేవారో అలాగే ఆరోజున మాచేతకూడా కాల్చించారు. స్వామి స్వయంగా మా అందరికీ కాకరపువ్వుత్తులు వెలిగించి ఇచ్చారు.

బాణసంచా కాల్చిన తరువాత స్వామి భోజనానికి కూర్చున్నారు. మేమంతా స్వామి చుట్టూతా క్రింద కూర్చున్నాము. స్వామి ఆహారం చాలా స్వల్పంగా తీసుకుని, మాతో సరదాగా మాట్లాడుతూ, నవ్వుతూ, నవ్విస్తూ దాదాపు ఇరవై నిమిషాలు కూర్చున్నారు. భోజనం ముగించే సమయానికి ఉన్నట్లుండి స్వామి తమ కంచంలోంచి ఒక మెతుకుని తీసి, “కృష్ణా, ఒక భూతద్దం తీసుకురా” అన్నారు. ఆ భూతద్దంలోంచి చూస్తే మా అందరికీ ఆ అన్నం మెతుకుపై ‘వటపత్రశాయి’ రూపు ఎంతో అందంగా, సుస్పష్టంగా కనిపించింది. హనుమంతరావుగారి భార్య పార్వతమ్మగారు, “అది నాకు ఇవ్వండి స్వామీ” అని అడిగింది. “ఇది ఇచ్చేదికాదులే” అంటూ స్వామి ఆ మెతుకును నలిపి మళ్ళీ కంచంలో పడేశారు.

ఆరోజు రాత్రి హనుమంతరావుగారి కుటుంబ సభ్యుల్ని మరికొందరు భక్తుల్ని చుట్టూ కూర్చోబెట్టుకొని భజన చివర్లో స్వామి ఉన్నట్లుండి, “అఁ... వాళ్ళు వస్తున్నారు” అంటూ లేచి రెండు చేతులూ జాచి దాదాపు రెండడుగుల వ్యాసముగల అందమైన గాజు ట్రేని గాలిలోంచి అందుకున్నారు. అందులో 32 రకాల స్వీట్స్ ఉన్నాయి. అవి మధురనుండి వచ్చాయని చెప్పతూ, ఆ స్వీట్స్‌ని మా అందరికీ పంచిపెట్టారు. అది నిజంగా మాకు మరపురాని దీపావళి. ❖

అంత్యమున ఆదరణకొరకే నామస్మరణ

పంజరములో హాయిగా కూర్చొని చిలుక ఎన్నితూర్లు “రామా, రామా” అనినా ఫలమేమి?! పిల్లి వచ్చి గొంతు పట్టుకొనినప్పుడు రామానామము మరచి కీచుకీచుమని అరచుతుంది. అట్లుకాకుండా, ఏ కష్టము వచ్చినా, “రామ్, రామ్” అనాలి; కష్టం వచ్చినప్పుడే ఎక్కువ నామధ్యానం చెయ్యాలి. యుద్ధరంగములో పనికివస్తుంది అనికదా సంవత్సరాలకొద్దీ డ్రిల్లు, తుపాకీ ట్రైనింగ్ అంత చేస్తారు! అట్లనే, అంత్యసమయమున ఆధారముగా ఉంటుంది అని ఇప్పటినుంచి నామస్మరణ అభ్యాసము చేసే తీరాలి. జీవితకాలమంతా చేసే స్మరణ అంత్యకాలమున ఆదరణకొరకే. మరణ సమయములో “రామ్, రామ్” అనాలి. అదే జీవితకాలమంతా రామజపము చేసినదానికి ఫలితము.

- బాబా

“భక్తుల సుఖదుఃఖములు చూచుటే నా పని”

చౌదరీ! మీరు వ్రాసిన పత్రము అంది అందలి ఆనందములు నన్నెంతో ఆనందింపజేసెను.

మీరు ఇక్కడ వున్నంతకాలమూ ఆనందముగా వక నిమిషమువలే గడచిపోయెను. భక్తుల ఆనంద అలలపై నన్నాడించి, ఉత్సాహ వూయలపై వూగించి, సంతోష సముద్రముపై ఈడించి కడకు అందరూ వకేతూరి మాయమైనట్లు కదలిపోయిరి. పాపము, మీకునూ అదే బాధ యుండియుండును. అయితే, మీ మనసు భావమున పట్టి మరుగైయుండును. ఇతరులది బాహ్యమును పట్టి పైన చూపుచుందురు. భగవంతుడు కూడా భావప్రియుడే కనుక భావమే ప్రధానము, శాశ్వతము.

సహజముగా అశాంతి అతిస్వల్పకాలమునదైననూ యెంతో కాలమువలే పెంచినట్లగుపడును. శాంతి యెంతో కాలమునదైననూ అతిస్వల్పకాలమువలే గడచి పారిపోవును. ఇదియే కలి మర్మము. జీవిత ధర్మము. జన్మ కర్మము. ఈ మర్మ ధర్మ కర్మములే మాధవుని చెంత పోవు త్రోవలు. ఈ మూటిని సాధించిన కదా మూలస్థానము చేరవచ్చును, శాంతి సంతోష సౌఖ్యములు పొందవచ్చు. కాన ఈ మూడునూ సంసారమందే వున్నవి. ఆ కర్మయోగమును, వాటి ధర్మములనూ సాధించిన అన్నియూ సాధించవచ్చును. నా జాబులు ఇంతకాలము దూరమయినప్పటికినీ జాలి దగ్గరనే యున్నది. నేను మీకు, మీరు నాకూ దూరమెప్పటికికూడా కాదు. వున్నది వకే హృదయము. నివాసము ఇద్దరిదీ వకటే. అయితే మీరు బాహ్యముగా నివసించురు, నేను భావరూపమున నివసించును. నా నిలయమే మీ హృదయము తప్ప వేరులేదు.

మొన్న నాగేశకు చేయి కాలిన దినము రాత్రి వచ్చియుంటిని. విభూతి వేస్తిని. రెండవ దినము మీ గృహలక్ష్మి విజయలక్ష్మమ్మకుకూడా కనుపించితిని. అన్నియూ చూచుకొనుచునేవున్నాను. మీ ఆనందమే నా ఆహారమనియూ, మీ సంతోషమే నా సౌఖ్యమనుచూ, మీ సౌఖ్యమే నా సర్వస్వమనుచూ వుండి కాలమును కాలదన్నుచున్న నాకు వేరు పనేమున్నది! భక్తులయొక్క సుఖదుఃఖములు చూచుటే నా పని.

విజయలక్ష్మమ్మకు ఈ జాబు చూపించు. పిల్లలందరికీ వళ్ళు సరిలేనట్లు తోచెను. ఇప్పుడెట్లున్నది? దుర్గమ్మా రామకృష్ణ వారు కనుపించిన ఆశీర్వాదములు తెల్పు. బర్తుడేకి వీలుపడిన వక దినమొచ్చిపోమ్మ. లేకున్న విజయమ్మ రావచ్చు.

ఇంతే ఆశీర్వాదములు.

భగవాన్ ప్రవచించిన భక్తితత్వం

అ

డా॥ సాయిగిరిధర్ సాయిరాం

ఋ

భక్తి అనగానే సాధారణంగా మనం చేస్తున్న పూజలు, వ్రతాలు, నోములు, జపాలు.... ఇదే భక్తి అని భావిస్తూ ఉంటాము. ఐతే, స్వామి భక్తికి నిర్వచనం ఎంత అద్భుతంగా ఇచ్చారంటే, నిజంగా అది భగవదవతారానికే సాధ్యం. ఒకసారి భజన హాలులో విద్యార్థులను భక్తి అంటే ఏమిటి అని అడిగారు స్వామి. ఒక విద్యార్థి, “భక్తి అంటే మీపట్ల ప్రేమ స్వామీ” అని చెప్పాడు. “అవును, అది సరియైన జవాబు, భక్తి అంటే భగవంతునిపట్ల పరిపూర్ణమైన ప్రేమ” అని చెప్పారు స్వామి.

ఇది విన్న దగ్గరినుండి నాలో ఒక సంశయం సుదులు తిరగసాగింది, “నాలాంటి సామాన్యులకు భగవంతునిపట్ల అట్టి పరిపూర్ణమైన ప్రేమ సాధ్యమేనా?” జిజ్ఞాసువులతో కూడిన కుటుంబ నేపథ్యం కలవాడిని కావడంచేత, పలుమార్లు హిమాలయ పర్వత సానువులకు వెళ్ళి, అక్కడ భగవత్ ప్రేమకోసం తమ సర్వస్వాన్ని త్యజించి, పరతత్వ చింతనలో నిమగ్నమైన సాధువులను కలుసుకున్నాను. “నా సాధన ఎందుకు స్థిరంగా లేదు?” అని వారిని అడిగినప్పుడు విచిత్రంగా వారంతాకూడా, “దేవునిపట్ల నీకున్న ప్రేమకన్నా ప్రాపంచిక వ్యవహారాలపట్ల నీకున్న ప్రేమ అధికం” అని ఒకే జవాబు చెప్తూవచ్చారు. “మరి దేవునిపట్ల ప్రేమను ఎలా పెంచుకోవాలి?” అని నేను ప్రశ్నించినప్పుడు ఆ సాధువు లెవ్వరూ సంతృప్తికరమైన సమాధానం ఇవ్వలేకపోయారు.

నిన్ను నీవు కోల్పోవాలి

ఆ తర్వాత స్వామి వివేకానంద జీవితంలో జరిగిన ఒక సంఘటన నా దృష్టికి వచ్చింది. అది నాపై ఎంతో ప్రభావం చూపింది. నరేంద్ర (స్వామి వివేకానంద) తన గురువైన శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంసను, “స్వామీ, మీరు

ప్రేమించినంత గాఢంగా నేను భగవంతుని ప్రేమించాలంటే ఏం చెయ్యాలి?” అని అడిగినప్పుడు వారు, అక్కడ పండ్లరసంతో నిండి ఉన్న ఒక గ్లాసు చుట్టూ చక్కర్లు కొడుతున్న ఈగను చూపిస్తూ, “చూడు, ఆ ఈగ గ్లాసు చుట్టూ తిరుగుతున్నంతకాలం పండ్లరసం మాధుర్యాన్ని అనుభవించలేదు. ఆ రుచిని అనుభవించడానికి ఉన్న ఏకైక మార్గం ఏమిటో తెలుసా? పండ్లరసంలోకి దూకాలి. ఈ ప్రక్రియలో ఈగ తనను తాను కోల్పోవచ్చు. కానీ ఆ ఈగకు పండ్లరసంయొక్క మాధుర్యం అనుభవించే మార్గం ఇదొక్కటే” అన్నారు.

ఇది చదివాక నా కర్తవ్యం ఏమిటో బోధపడింది. మొదట ఆ పరతత్వంయొక్క హద్దుల వెంబడి చక్కర్లు కొట్టడం మాని ఆ పరతత్వంలో లీనమైపోవాలి. రెండవది నన్ను నేను కోల్పోవడానికి ఇదే ఒక చక్కని మార్గము అని భావించి ముందుకు సాగాలి. ఐతే, ఈ నా ప్రస్థానానికి నాంది ఏది, ముగింపు ఏది? ఈ ప్రయాణం ఎలా కొనసాగించాలి? నా శోధనలో ఇవి సమాధానం లేని ప్రశ్నలు. నాకు తోచినరీతిలో కొన్నిసార్లు నామస్మరణ, కొన్నిసార్లు ధ్యానము చేస్తూ సాధన కొనసాగించాను. అయినా నానుండి అశాంతి, అసంతృప్తి తొలగిపోలేదు. ఈ దశలో స్వామి తమకు మాత్రమే సాధ్యమైనరీతిలో నాకు దిశానిర్దేశం చేశారు.

స్వామికి కావలసింది ‘పుల్లైమ్’ డివోషన్

ఒకసారి నూతన విద్యాసంవత్సరం ప్రారంభానికి ముందు పుట్టపర్తిలోని కళాశాలలో మరియు పాఠశాలలో పనిచేస్తున్న అధ్యాపక సిబ్బందిని స్వామి బృందావనంలోని తమ నివాస మందిరం ‘త్రయీ’కి పిలిపించుకున్నారు. ఇదే సందర్భంలో బృందావనంలో ఉన్న విద్యార్థులంతా

అత్యంత ఆనందప్రదమైన “త్రయీ సెషన్” (‘త్రయీ’లో స్వామి చరణసన్నిధిలో జరిగే సమావేశం) కోసం ఎంతో ఆత్రుతగా ఎదురు చూస్తున్నారు. ఆ విద్యార్థి బృందమంతా ‘త్రయీ’లో స్వామి సన్నిధిని అస్వాదించే అవకాశం తమకు కూడా ప్రసాదించవలసిందని స్వామిని ప్రార్థించగా ఆ నటనసూత్రధారి చిరుకోపం ప్రదర్శిస్తూ, “ఎందుకివ్వాలి మీకీ అవకాశం? మీదంతా ‘పార్ట్‌టైమ్’ డివోషను; నాకు కావలసింది ‘ఫుల్‌టైమ్’ డివోషను” అన్నారు. అలా అంటూ తమ ఎదురుగా ఉన్న ఒక ప్రొఫెసరుతో, “నీవు ఇంతకు ముందు ఒక కంపెనీలో పనిచేశావు కదా! అక్కడ ఏ ఏ రకాల ఉద్యోగులు ఉండేవారు?” అని అడిగారు. “స్వామీ అక్కడ రెండు రకాల ఉద్యోగులు ఉండేవారు - తాత్కాలిక ఉద్యోగులు, శాశ్వత ప్రాతిపదికన పనిచేసే ఉద్యోగులు” అన్నారాయన. వెంటనే స్వామి, “జీతభత్యాల విషయంలో ఈ రెండు రకాలవారికీ మధ్య తేడా ఏమిటి?” అని అడిగారు. “తాత్కాలిక ఉద్యోగులు రోజువారీ వేతనం అందుకుంటారు. కానీ శాశ్వత ప్రాతిపదికన పనిచేసే ఉద్యోగులకు క్రమబద్ధమైన జీతము, వార్షిక ఇంక్రిమెంటు, రిటైర్మెంట్ అనంతరం పింఛను.... ఇవన్నీ ఉంటాయి స్వామీ” అన్నారు ఆ ప్రొఫెసరు. వెంటనే స్వామి, “నేను కూడా అంతే! ఫుల్‌టైం భక్తులకు ఎల్లప్పుడూ నా అనుగ్రహాన్ని అందించడంతోపాటు వారికి ముఖ్యంగా “డియర్‌నెస్ ఎలెవెన్సు” కూడా ఇస్తాను. అంతేకాక, వారికి ఇహలోక జీవితం అనంతరం ‘పింఛను’ కూడా ఇస్తాను. కానీ ‘ఫుల్‌టైమ్ భక్తులు’గా మారడానికి ఎవ్వరూ సిద్ధంగా లేరు” అన్నారు.

విభక్తి లేనిదే భక్తి

అమృతతుల్యమైన ఈ భాషణము విన్నాక నా కర్తవ్యం ఏమిటో బోధపడింది. “నేను కేవలం ఆరాధకుడిని మాత్రమేకాని ఇంకా భక్తుడిని కాలేదు” అని అర్థం చేసుకున్నాను. ఆరాధకుడికి, భక్తుడికి మధ్య తేడా ఏమిటంటే ఆరాధకుడి భక్తి తన కోరికలు తీరడంవరకే పరిమితమై ఉంటుంది. కానీ, భక్తుడు ఎలాంటి కోరికలూ లేకుండా భగవంతునిపట్ల అనన్యప్రేమను కలిగి యుంటాడు. భగవంతుని ప్రేమించడానికి భక్తునికి

ఇదమిత్యమైన కారణం అంటూ ఏమీ ఉండదు. అందుకే స్వామి తరచుగా “నో రీజన్ ఫర్ లవ్, నో సీజన్ ఫర్ లవ్, నో బర్త్, నో డెత్” అని పాడుతూ ఉంటారు. అంతేకాదు, “విభక్తి లేనిదే భక్తి” అన్నారు స్వామి ఎంతో సరళంగా. విభక్తి అంటే ఎడబాటు. ఎవరైనా మనలను రెండు అనే సంఖ్యను చూపుమన్నప్పుడు చూపుడువ్రేలును, మధ్య వ్రేలును ఒకదానికొకటి కాస్త ఎడంగా పెట్టి పైకెత్తి చూపుతాం. కానీ ఈ రెండింటి మధ్య ఏమాత్రము ఎడం లేకుండా ఒకదానితో ఒకటి కలసి ఉన్నప్పుడు అది ఒకటిగానే భావించబడుతుంది, ఇదే భక్తి. మధ్యవ్రేలు భగవంతుడు, చూపుడువ్రేలు భక్తుడు అనుకొన్నప్పుడు వీరిమధ్య ఎడబాటులేని ఏకత్వమే భక్తి. ఇదే “యోగము” వీరిరువురూ వేరైతే అదే “వియోగము”

ఈ విషయాన్ని మరింత లోతుగా అర్థం చేసుకోవడానికి వీలుగా మరొక చక్కని సందర్భం కల్పించారు స్వామి. ఒకసారి మా విద్యార్థులమంతా గణేష్ చతుర్థి సందర్భంగా “నవవిధ భక్తి” అనే రూపకం ప్రదర్శించాలని స్వామి అనుమతికోసం వెళ్ళాము. మాటల సందర్భంలో స్వామి, “మీరు గణేశుని తత్త్వం సరిగా అర్థం చేసుకోలేదు. వినాయకుణ్ణి మీరు కేవలం గుడికి పరిమితం చేస్తే మీకు అక్కడ మాత్రమే కనిపిస్తాడు. అట్లుగాకుండా, తాను ఆత్మరూపుడై ఉన్నాడని విశ్వసిస్తే, మీరు ఎక్కడకు వెళ్ళితే తాను అక్కడే ఉంటాడు” అన్నారు. కనుక, భక్తుడు భగవంతుడినుండి తాను వేరుకాదు, అని భావించినప్పుడు ప్రతిచోటా భగవంతుడే, ప్రతివారిలోనూ భగవంతుడే కనిపిస్తాడు. భక్తులు భగవంతుని గుణగణాలను కీర్తించేటప్పుడు వారు భగవంతుని తమ హృదయవాసిగా భావించి కీర్తిస్తారే తప్ప వేరుగా భావించరు. ఈ భావనతో నేను కబీరుదాసు దోహాలు, మీరాభజనలు, తుకారాముని అభంగాలను పరిశీలించినప్పుడు నాకు ఇదే విషయం బోధపడింది. కనుక రామ, కృష్ణ, సాయి ... ఇవన్నీకూడా అందరిలో ఉన్న సద్గురువైన పరమాత్మకు మనం పెట్టుకున్న పేర్లే తప్ప వేరుకాదు.

ఇప్పుడు నాకు శ్రీ రామకృష్ణ పరమహంస చెప్పిన “నిన్ను నీవు కోల్పోవాలి” అనే మాటకు అర్థం చక్కగా బోధపడింది. “నేను, నా దేహము, నా మనసు”... ఈ

పరిమితులనుండి విడివడి, “విశ్వమంతా వ్యాపించిన పరతత్వమూ నేనూ వేరుకాదు” అని భావించడమే భక్తి. “భగవంతుడు సర్వత్రా వ్యాపించి ఉన్నాడు” అని చెబుతున్నప్పుడు నేను దైవంనుండి ఎలా వేరవుతాను! కనుక, నన్ను నేను కోల్పోవడం అంటే ‘నేను, నాది’ అని భావించే నా అస్థిత్యాన్ని పరతత్వంలో లీనం చేయడమే. సాగరంతో సంగమించనంతవరకే గంగ, గోదావరి అనే పేర్లు ఉంటాయి. కానీ ఒకసారి కడలిలో కలసిపోయాక ఇక గంగా లేదు, గోదావరి లేదు, అంతా సముద్రమే.

సద్గురు కృప ఎలా ప్రాప్తిస్తుంది?

స్వామి చెబుతూ ఉంటారు, “సాయి” అనే పదాన్ని ఆంగ్లంలో వ్రాస్తే “ఎస్ఎఐ” అవుతుంది “ఎస్ఎ” అనగా ‘సా’ (దివ్యత్వము) అని అర్థము. మరి ఆ ప్రక్కనే ఉన్న ‘ఐ’ దివ్యత్వములో భాగమే కదా. ‘సా’ = దివ్యత్వము, ‘ఐ’ = నేను. అనగా, “నేనే దైవం” అనేకదా అర్థం. కనుక, ఆ సాయి ‘నేనే’, ఆ సద్గురువు ‘నేనే’. బావుంది, ఇలా మాటలతో చెప్పుకున్నంతమాత్రాన ఆ దివ్యానుభూతి కలుగుతుందా? లేదు, లేదు, అనుభవ జ్ఞానం కావాలి. దానికి సద్గురుకృప తోడవాలి. ఒకసారి స్వామిని, “సద్గురు కృప ఎలా ప్రాప్తిస్తుంది స్వామీ” అని అడిగితే, “అది చాలా సులభం. నీవు ఏది చేసినా ఆత్మసంతృప్తికోసమే చెయ్యి” అన్నారు. అనగా, “సర్వకర్మ భగవత్ ప్రీత్యర్థం” అని అర్థం.

ఏది చేసినా భగవంతుడికోసం చెయ్యాలి. చివరికి మనం వేసుకునే దుస్తులూ, మన ఆహార విహారాలూ, చదువుసంధ్యలూ ప్రతీ ఒక్కటీ భగవంతునికోసమే అని భావించి చెయ్యాలి. అప్పుడు ప్రతి కర్మా సత్కర్మే అవుతుంది. అయితే, ఇది అంత సులభంగా ఒనగూడేది కాదు. నిరంతర సాధన కావాలి. “సాధన” అనే పదానికి సరియైన అర్థం ఏమిటి? ‘సా’ అనగా దివ్యత్వము, ‘ధన’ అనగా ధనము. ఇది ప్రాపంచిక ధనము కాదు. ఆత్మ చింతనతో సత్కర్మలద్వారా ఆర్జించిన ఆధ్యాత్మిక ధనము సమృద్ధిగా ఉన్నప్పుడు సరియైన సమయంలో మనకు సద్గురుకృప సంప్రాప్తిస్తుంది. అయితే, మనకు ఆధ్యాత్మిక బ్యాంకులో ‘ధనం’ సమృద్ధిగా ఉంటే సరిపోదు; దానిని

పొందటానికి ఏకాగ్రతతోకూడిన తీవ్రమైన తపన అనే ‘చెక్కు’ను హృదయవాసియైన ‘డివైన్ క్యాపియర్’కి సమర్పించాలి. అప్పుడే ఆ సద్గురుకృప లభిస్తుంది. సద్గురువంటే ఎవరో సాకారునిగానో, నిరాకారునిగానో మనకోసం వస్తారని కాదు. “గురు” అనగా, “గుకారో గుణాతీతః రుకారో రూపవర్జితః” అనగా త్రిగుణాలకు, రూపానికి అతీతంగా మన ఉనికిని మనం గుర్తించినప్పుడు మనకు మనమే సద్గురువు. నిరాకారి అయిన భగవంతుడు తనను తాను ప్రేమించుకొనడానికి తననుండి తాను వేరయ్యాడు అని స్వామి చెప్పే మాటలకు అర్థం ఇదే అని నా భావన.

స్వామి ఒకసారి రాధయొక్క అనన్య భక్తినిగురించి విద్యార్థులకు వివరిస్తూ, “వియోగంలో సంయోగాన్ని, సంయోగంలో వియోగాన్ని అనుభవించింది” అన్నారు. మాకెవరికీ ఇది బోధపడలేదు. కనుక, దాని అర్థం వివరించమని స్వామిని ప్రార్థించగా, “కృష్ణుడు భౌతికంగా దూరంగా ఉన్న సమయంలో రాధ కృష్ణుని తన ఆత్మస్వరూపునిగా, అంతర్యామిగా భావించి అట్టి ఏకత్వ భావనలో లీనమై ఉండేది. కానీ, కృష్ణుడు భౌతికంగా దగ్గర ఉన్నప్పుడు మాత్రం తాను కృష్ణుని సేవలో లీనమైపోయి, కృష్ణుడు తన ఆత్మయే అన్న భావనను పూర్తిగా మరచిపోయేది” అని విడమరచి చెప్పారు స్వామి.

దీనినుండి నేను గ్రహించిన విషయమేమిటంటే, భక్తి అంటే ఏదో కఠోర నియమాలతోకూడిన ఒక ప్రత్యేక మార్గము కాదు. అత్యంత సహజంగా మన అంతర్యామితో మనం ఏకత్వాన్ని అనుభవించడమే భక్తి. మనందరిలోనూ ‘నేను’గా ఉన్న ఆత్మ అనే ‘ఏకత్వాన్ని’ ప్రేమించడమే భక్తి. అట్టి ఏకత్వానికి విరుద్ధమైన తలంపులను, చర్యలను విడిచిపెట్టి, మనల్ని మభ్యపెట్టే దేహమనోభ్రాంతులకు అతీతంగా నిరంతర నిజతత్వ చింతనలో లీనమై ఉండడమే మనం చేయవలసిన సాధన.

(రచయిత భగవాన్ సన్నిధిలో ఎమ్.ఎస్.సి. పిహెచ్.డి. పూర్తి చేసికొని, ‘శ్రీ సత్యసాయి సెంటర్ ఫర్ హ్యూమన్ వేల్ఫ్యాస్’లో సేవలందిస్తున్నారు)

తెలుగుసేత: ద్వారంపూడి రామచంద్రారెడ్డి

దివ్యనామ మహిమ

శ్రీ భగవానుడొక్కడేయైనను పెక్కురూపములతోడను, పెక్కు నామములతోడను భక్తులను అనుగ్రహించుటకొఱకు ఈ ధారుణియందు వ్యవహరించుచున్నాడనునది సకల వేదశాస్త్రేతిహాసాది ప్రసిద్ధము. అన్ని రూపములు, అన్ని నామములు ఒక్క భగవానునికే చెందియున్నందున, ఏ నామరూపముతో ఆ పరమాత్ముని భజించినను, స్మరించినను, ధ్యానించినను, ఒక్క ఫలమే కల్గును. ఆ ఒక్క భగవానుని అనుగ్రహము ద్వారా, ఆ పరమేశ్వరుని దివ్య చరణ సన్నిధి భాగ్యము కల్గి, ఆయన కృపచే సాయుజ్య భాగ్యము (శ్రీపాదములలో ఐక్యమైపోవు ప్రాప్తి) కల్గును.

శ్రీ భగవానునికంటె ఆయన నామమే గొప్పది. ఎట్లన, శ్రీ భగవానుడు ఇంద్రియములకు అగోచరుడు. ఎక్కడనో దూరమందుండువాడు. ఆయన దివ్యనామమో, వాక్కుకు అందినది, దగ్గరగా నుండునది. స్మరణమాత్రమున అమృతపు రుచిని కల్గించి, దివ్యానందమును ఇచ్చునది. కులమును అభివృద్ధి చేసి, సకల సంపదలనిచ్చి, ఇట్లు ఎన్నియో ప్రత్యక్ష ఫలముల నిచ్చునది. ఈ లోకమునందే, ఈ జీవితమునందే సర్వ సౌఖ్యములను చేకూర్చు శక్తి కల్గినది దివ్యనామము.

శ్రీమద్గీతలో శ్రీకృష్ణ భగవానుడు, ఎవరు మరణకాలమునందు ప్రణవమునుగాని, మఱి యే యితర భగవన్నామమునుగాని వాక్కుతో స్మరించుచు, మనస్సును భగవానునియందు చేర్చి ప్రాణము విడుచునో, అట్టి పుణ్యపురుషుడు తప్పక సాయుజ్యమును పొందునని ఘంటాపథముగ చెప్పెను. కావున, సాధక భక్తులు భగవానుని దివ్యనామమును ఇప్పటి నుండియే స్మరించుచు మిత్రునివలె చేసికొని, నిరంతరము తైలధారవలె ఆ నామమును మిత్రుని ఏమఱుపాటుననైన విడువకయుండిన, ఆ నామమును మిత్రుడే, మరణకాలమునందు కఫ వాత పిత్త దోషములచే బాధపడుచు, దేహస్మృతి తప్పు కాలమున వెంటనుండి, కించిత్తుకూడ ఎడబాయక, వాక్కునందే స్థిరముగా నిలచియుండి, స్మరణను తప్పక చేయించి సద్గతిని కల్గించును.

ఇక, మా సాయి భక్తులకొక్క మనవి. అగోచరుడగు భగవానుడే శ్రీ సత్యసాయి నామరూపధారియై, తన భక్తుల పాలిట కల్పవృక్షమై ప్రత్యక్షముగ నవతరించియుండునపుడు సమయమును పోగొట్టుకొనక ఆ సత్యసాయి భగవానుని ఆశ్రయించి, నిరంతర సన్నిధి భాగ్యము కలవారు నిత్య భజన,

స్వామి సన్నిధిలో శ్రీ తిరుమలాచార్యులు

స్మరణ, సేవ, దర్శన, స్మరణనాది సర్వ విధములైన భాగ్యములతో తరించుచు నుండ, దూరదేశమందుండు భక్తులు స్వామి సన్నిధికి అప్పుడప్పుడు పోయి నిత్య భజనాది కైంకర్య భాగ్యమును పొందుచు, తమతమ గ్రామముల చేరినంతనే నిరంతర నామస్మరణాది సాధనలందును, వీలుకల్గినపుడు లోక సేవాకార్యములందును, నిమగ్నులై అన్య చింతలను వీడి, భగవత్ చింతనము నందే కాలక్షేపము చేయుచు, జీవిత యాత్రను గడుపుచు, ధన్యజీవులగుటకు శక్తికొలది ప్రయత్నింప ప్రార్థన. మనము చేయవలసినది చేయుచూ ఉండిన, మిగత కార్యమును సాయయే పూర్తి చేయును.

- దూపాటి తిరుమలాచార్యులు

(నాటి వేంకటగిరి ఆస్థాన పండితులు.

‘సత్యం శివం సుందరం’ తొలి రెండు సంపుటాలు రచించిన ధన్యజీవి)

భక్తుడు: స్వామీ, కర్మఫల ప్రదాతనేకానీ కర్మదాతను కాను అంటిరి. అదెట్లా? మాతో చెడ్డ పనులే చేయించి కష్టాలు పెట్టడం న్యాయమా?

భగవాన్: మీకే విచక్షణ ఇచ్చినాను కదా! అది ఉపయోగించి చెడును విడిచిపెట్టి మంచిని చేయండి. భగవంతుడుకానీ, గురువుకానీ ఒక ‘సైన్ బోర్డు’ వంటివాడు. దారి చూపిస్తాడు. కానీ ప్రయాణం చేయవలసింది నీవే. ‘బంప్స్ అండ్ జంప్స్’ అనుభవించేది నీవే. నీవే నీ గమ్యం చేరుకోవాలి. భగవదనుగ్రహం పొందటానికి ప్రయత్నించాలి.

భక్తుడు: మాకు మంచి ఏదో, చెడు ఏదో తెలియదు కదా స్వామీ!

భగవాన్: వానరం, అంటే కోతికి విచక్షణ ఉన్నది. అరటిపండు ఇస్తే తోలు తీసివేసి పండు మాత్రమే తింటుంది. నీవు వాలము లేని నరుడవు. విచక్షణ ఉపయోగించవా? మంచి ఏదో, చెడు ఏదో మీకు తెలుసు. దొంగకు దొంగతనం తప్పని తెలుసు. అందుకే ఎవరూ చూడకుండా రాత్రిపూట దొంగతనం చేస్తాడు. ఈనాడు పట్టపగలే చేస్తున్నారనుకో! ఈ పనులు ప్రలోభం, స్వార్థం మూలంగా జరిగేవి. స్వార్థం వదలిపెట్టాలి.

భక్తుడు: తక్కినవారి సంగతి నాకు తెలియదు. నన్ను మీరే ఆదుకోవాలి స్వామీ!

భగవాన్: తల్లి చిన్నవానికి తానే అన్నం తినిపిస్తుంది. కానీ పెద్దవానికి తినిపించదు. ఎవరికి తినిపించ వలెనో, ఎవరు తినగలరో తల్లికి తెలుసు. పెద్దవాడు తల్లిని అడిగి పెట్టించుకోవాలి.

భక్తుడు: అడిగినా పెట్టటం లేదు కదా!

భగవాన్: ఐతే, జీర్ణకోశం బాగా లేదన్నమాట. జీర్ణకోశం బాగాలేనివానికి అన్నం అడిగినా తల్లి మితంగా పెడుతుంది. కానీ, అడిగినప్పుడల్లా పెట్టదు. డాక్టరు స్పీట్స్ తినవద్దంటాడు. స్నేహితుడు తినమంటాడు. నిజంగా నీ హితం కోరేది స్నేహితుడా డాక్టరా? నీ క్షేమం కోరి అవసరమైతే డాక్టరు శస్త్రచికిత్స కూడా చేస్తాడు. లేని బాధలు ఎవరికీ రావు. చెంబులో ఎన్ని నీళ్ళు పడతాయో అన్నే నీళ్ళు పోస్తారు. కానీ, అంతకంటే ఎక్కువ పోయరు.

భక్తుడు: ఐతే, నాకున్నదానితోనే సంతృప్తిపడమంటారా? అలా ఆగిపోతే ప్రోగ్రెస్ ఆగిపోతుంది కదా!

భగవాన్: ప్రోగ్రెస్? అమెరికా చాలా సంపన్నదేశమంటారు. ఏమి లాభం? మాత్రలు వేసుకుంటేగాని వాళ్ళకి నిద్ర పట్టదు. ఎందుకా సంపద? మీరనుకునే సంపదలు నిజమైన సంపదలు కావు. భౌతిక సంపదలు నశించిపోతాయి. ఆత్మసంపదే నిజమైన సంపద. అదొక్కటే మోక్ష పర్యంతం ఉండేది.

(మూలం: కీ॥శే॥ బి. రామరాజుగారితో భగవాన్ జరిపిన అనుగ్రహ భాషణం)

భగవాన్ సన్నిధిలో బుద్ధపూర్ణిమ, 'ఈశ్వరమ్మ దే' విశేషాలు

❖ డా॥ దివి చతుర్వేది

వైభవంగా బుద్ధపూర్ణిమ వేడుకలు

మానవుని వ్యధకు వాంఛలే కారణమని, వాంఛా నిర్మూలనంద్వారా సుఖశాంతి లనుభవించవచ్చునని, ప్రతి వ్యక్తి ఈ ఉన్నత స్థితి అయిన నిర్వాణమును సమ్యక్ దృష్టి, సమ్యక్ సంకల్పం, సమ్యక్ వాక్కు, సమ్యక్ కర్మ, సమ్యక్ జీవనం, సమ్యక్ కృషి, సమ్యక్ స్మృతి, సమ్యక్ సమాధిలనే అష్టాంగ యోగమార్గముద్వారా సాధించవచ్చునని బుద్ధుని సందేశము. బుద్ధుడు జన్మించిన, నిర్వాణము పొందిన పూర్ణిమరోజును బౌద్ధ మతావలంబికులు పవిత్ర దినముగా భావిస్తారు. 2018 ఏప్రిల్ 29 నుండి రెండు రోజులపాటు ప్రశాంతినిలయంలో జరిగిన బుద్ధపూర్ణిమ వేడుకలలో నేపాల్, శ్రీలంక, మలేషియా, థాయిలాండ్, సింగపూర్, ఇండోనేషియా, బ్రూనై, తైవాన్, హాంకాంగ్ మరియు జపాన్లనుండి వచ్చిన 600 మంది భక్తులు పాల్గొన్నారు.

ఏప్రిల్ 29వ తేదీ సాయంత్రం థాయిలాండ్ భక్తులు స్వామి సన్నిధిలో బౌద్ధ శ్లోకాలను పఠించిన అనంతరం బుద్ధపూర్ణిమ వేడుకల కోఆర్డినేటర్ శ్రీ అమర్ కర్కి తమ స్వాగతోపన్యాసంలో నిర్వాణమునకు ధర్మము ప్రాతిపదిక అన్నారు.

డా॥ ఆర్తాంగ్ జుమ్సాయి (థాయిలాండ్) బుద్ధుని జీవిత చరిత్రలోని ముఖ్య ఘట్టాలను వివరించారు. బుద్ధుడు రాజభోగాలను త్యజించి సత్య సంశోధనము ద్వారా నిర్వాణమును సాధించాడన్నారు.

ప్రొ॥ సునంద (శ్రీలంక) ప్రసంగిస్తూ, భగవాన్ బాబావారి ప్రబోధములైన సత్య ధర్మ శాంతి ప్రేమ అహింసలూ, బుద్ధుని అష్టాంగ యోగమార్గమూ ఒక్కటే అని తన భావన అన్నారు.

ఈ ఉపన్యాసాల అనంతరం శ్రీలంకనుండి వచ్చిన బాలవికాస్ బాలలు మరియు సాయి యువత బుద్ధుని జాతక కథల ఆధారంగా రూపొందించిన నాటికను ప్రదర్శించారు. దురాశ మానవుని పతనానికి హేతువని, సంతృప్తి అతని జెన్నత్యాన్ని పెంపొందిస్తుందని ఈ నాటిక సందేశం. తదుపరి శ్రీలంక భక్తులు భక్తిగీతాలు ఆలపించారు. వీరు గణేశ ప్రార్థనతో సంకీర్తనను ప్రారంభించి, 'సాయిప్రేమయే వేదసారము' పాటతో ముగించారు.

ఏప్రిల్ 30వ తేదీ సాయంత్రం వేదపఠనం అనంతరం శ్రీ సత్యసాయి అంతర్జాతీయ సంస్థ జోన్ 5 సెంట్రల్ కోఆర్డినేటర్ శ్రీ అశోక్ సత్రాని నిర్వాణమనే లక్ష్యాన్ని సాధించడానికి అనువుగా మానవుడు తన జీవన శైలిని మలచుకోవాలన్నారు. వీరి ప్రసంగానంతరం శ్రీసత్యసాయి స్కూల్, థాయిలాండ్ బాలలు ప్రదర్శించిన నృత్య నాటిక 'లార్డ్ బుద్ధ'లో సిద్ధార్థుడు బుద్ధునిగా పరివర్తన చెందిన తీరును, నిర్వాణ ఘట్టాన్ని హృద్యంగా చిత్రీకరించారు. శ్రీలంక బాలవికాస్ బాలలు 'మ్యూజీనీ ఆఫ్ ది మైండ్' నృత్య నాటికను సమర్పించారు. చంచలమైన మనసు మానవుని వినాశనానికి కారణమవుతుందని, మనసును నియంత్రిస్తే అది ఆధ్యాత్మిక పురోగతికి తోడ్పడుతుందని, బంధానికి, మోక్షానికి మనసే కారణమని ఈ నాటిక సందేశం.

ఆరోజు ప్రసారమైన దివ్యోపన్యాసములో భగవాన్ బాబావారు ఇంద్రియాలను పవిత్రముగా ఉపయోగిస్తే అది జీవనసాఫల్యానికి దారితీస్తుందన్నారు.

మహిళలు - బ్రహ్మవిద్య: 2018 మే 1వ తేదీన శ్రీలంక భక్తులు భగవాన్ బాబావారి దివ్యప్రబోధముల

ఆధారముగా రూపొందించిన నాటిక ప్రదర్శనముద్వారా వేదాధ్యయనానికి, ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానసముపార్జనకు స్త్రీలకు పురుషులతో సమానముగా అర్హత ఉన్నదని తెలియ జేశారు. ప్రాచీన భారతావనిలో స్త్రీలపట్ల ఎటువంటి వివక్ష లేదని, బ్రహ్మవిద్యను అభ్యసించిన గార్గి, సులభ, మైత్రేయి, చూడాల, మదాలస వంటి మహిళలు నేటి స్త్రీలకు మార్గదర్శకులన్నారు.

మాతృశ్రీ ఈశ్వరమ్మ సంస్కరణ దినోత్సవం

అవతారపురుషులైన భగవాన్ బాబావారికి జన్మనిచ్చిన మాతృశ్రీ ఈశ్వరమ్మకు మే 6వ తేదీన సాయుభక్తులు ఘనంగా నివాళులర్పించారు. ఆరోజు ఉదయం 7.45 ని||లకు భగవాన్ జననీ జనకులు శ్రీ పెద్ద వెంకమరాజు, శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మగార్ల సమాధి మందిరంవద్ద భక్తులు భజన చేశారు. అనంతరం, పులిహోరను, పొంగలిని ప్రసాదంగా స్వీకరించారు.

ఆరోజు సాయంసమయంలో స్వామి సన్నిధిలో ప్రశాంతి భజన బృందంవారు, మధ్యమధ్య ఈశ్వరమ్మగారి ఔన్నత్యాన్ని తెలియజేసే వ్యాఖ్యానాలతో, భక్తిగీతాలు ఆలపించారు. ఆరోజుల్లో 'సనాతన సారథి' సంపాదకులు ప్రొ|| కస్తూరిగారు ఒక పర్యాయం పత్రికలో ఈశ్వరమ్మ గారి ఫోటోను ముద్రించ సంకల్పించగా, భగవాన్ ఆ ఫోటోకు 'సత్యమాత' అన్న శీర్షికను సూచించారని చెప్పారు.

తదుపరి ప్రసారమైన దివ్యోపన్యాసంలో భగవాన్ మాతృస్థానముయొక్క విశిష్టతను వివరించారు. ప్రతి వ్యక్తి తన సత్ప్రవర్తనద్వారా మాతృమూర్తిని సంతృప్తిపరచాలని ఉద్దేశించారు. తల్లిదండ్రుల ఆకాంక్షలను నెరవేర్చడం పిల్లల ప్రథమ కర్తవ్యం అన్నారు.

శ్రీ సత్యసాయి విద్యాలయాల ఘనత

శ్రీ సత్యసాయి హైయర్ సెకెండరీ స్కూలు: భగవాన్ దివ్య అనుగ్రహశీస్సులతో ప్రశాంతినిలయంలోని శ్రీ సత్యసాయి హైయర్ సెకెండరీ స్కూల్ విద్యార్థిని విద్యార్థులు ఎప్పటిలాగే ఈ సంవత్సరంకూడా AISSCE

బోర్డు నిర్వహించిన పన్నెండవ తరగతి పరీక్షల్లో అత్యుత్తమ ఫలితాలను సాధించారు. పరీక్షకు హాజరైన 134 మంది విద్యార్థిని విద్యార్థులందరూ ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులయ్యారు. వీరిలో డిస్టింక్షన్ సాధించిన 132 మందిలో 46 మంది 90 శాతంకంటే ఎక్కువ మార్కులను సాధించారు. బి.ఎస్. సాయి రాజేశ్ 95.8 శాతం మార్కులతో పాఠశాలలో ప్రథమ స్థానాన్ని కైవసం చేసుకున్నాడు.

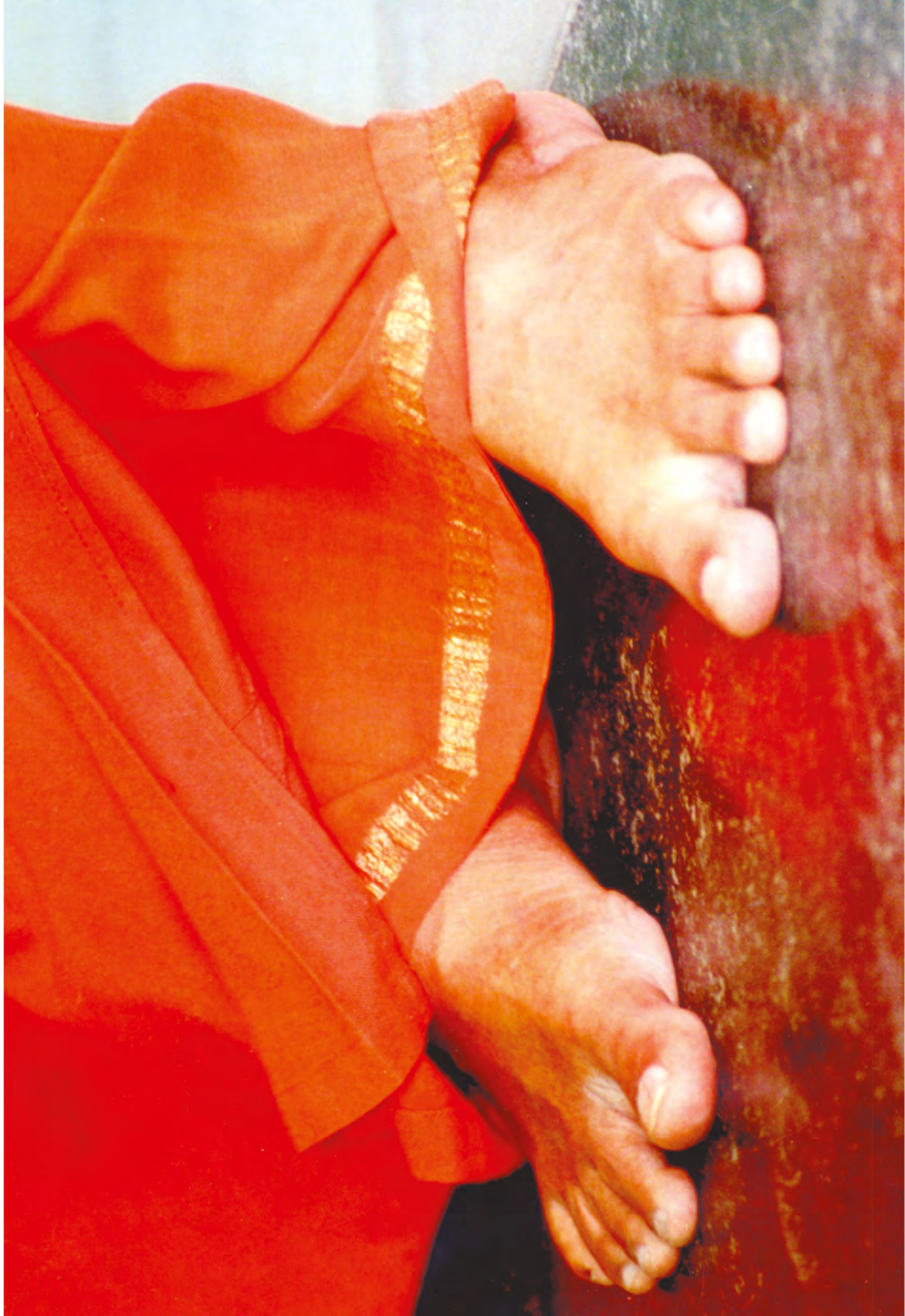
10వ తరగతి పరీక్షలలో కూడా ఈ పాఠశాల విద్యార్థిని విద్యార్థులు చక్కని ప్రతిభ కనబర్చారు. AISSE బోర్డు పరీక్షలకు హాజరైన 93 మంది బాలబాలికలలో 92 మంది ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులయ్యారు. 42 మంది 90% పైగా మార్కులు సాధించగా, మొత్తం 80 మంది 75% పైగా మార్కులతో డిస్టింక్షన్ సాధించారు.

శ్రీమతి ఈశ్వరమ్మ ఇంగ్లీషు మీడియం స్కూలు:

ఈ సంవత్సరం 10వ తరగతి AISSE బోర్డు పరీక్షకు 47మంది విద్యార్థిని విద్యార్థులు హాజరై నూటికి నూరు శాతం ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణతను సాధించారు. 13 మంది 90% పైగా మార్కులు సాధించగా, మొత్తం 41 మంది 75% పైగా మార్కులతో డిస్టింక్షన్ సాధించారు.

శ్రీ సత్యసాయి గురుకులం, రాజమహేంద్రవరం:

భగవాన్ దివ్య అనుగ్రహశీస్సులతో శ్రీ సత్యసాయి సెంట్రల్ బ్రస్టుకి చెందిన శ్రీ సత్యసాయి గురుకులం ఇంగ్లీషు మీడియం రెసిడెన్షియల్ స్కూలు విద్యార్థులు ఈ సంవత్సరం ఐ.సి.ఎస్.ఇ. బోర్డు నిర్వహించిన 10వ తరగతి పరీక్షలో తమ ప్రతిభను చాటుకున్నారు. పరీక్షకు హాజరైన 30 మంది విద్యార్థులూ ప్రథమ శ్రేణిలో ఉత్తీర్ణులై డిస్టింక్షన్ సాధించారు. గురుకులం విద్యార్థులు చదువులోనేకాక పలు క్రీడా సాంస్కృతిక అంశాల్లో కూడా రాణిస్తూ, జిల్లా రాష్ట్ర మరియు జాతీయ స్థాయిల్లో నిర్వహించబడే ఐ.సి.ఎస్.ఇ. క్రీడా పోటీలలో పాల్గొంటూ, ఈ సంవత్సరం 50కి పైగా పతకాలను సాధించడం విశేషం. ❖

‘మానస భజరే గురు చరణం దుస్సర భవసాగర తరణం’

Date of Publication 23rd June 2018

మాతృశ్రీ ఈశ్వరమ్మ సంస్కరణ దినోత్సవం

బుద్ధపూర్ణిమ కార్యక్రమం

శ్రీలంక చిన్నారల నృత్య ప్రదర్శన

మూడు ముఖ్య విషయాలు

సాధనలో మూడు ముఖ్య విషయాలను గమనించాలి. మొదటిది: చంచలత్వం ఉండకూడదు. “సర్వం విష్ణు మయం జగత్” అనే భావంతో స్థిరత్వం కుదరాలి. అనేక గ్రంథాలను పఠిస్తే స్థిరత్వం పొందేటట్లుంది. కనిపించే దృశ్యము కనిపించని తత్త్వమును ఆధారము చేసికొని ఉంది అని తెలిస్తే చాలు. నిలుపుటద్దములో ప్రతిబింబము ఎందుచేత కనపడుతుంది? దాని వెనుక భాగమునందు ఏదో ఒక తెల్లనిరంగు పూసినందువల్లనే కదా!

రెండవది: కష్టసుఖాలను సమంగా చూసుకోవాలి. ఒకటి కావాలి, మరొకటి వద్దు అనడానికి వీలులేదు. ఒక కాగితం మీద ఈవైపున అత్యావశ్యకమైన విషయం వ్రాసి యుందని దానిని జేబులో దాచుకుంటే వెనుకవైపు వ్రాసినది కూడా నీ జేబులోకి చేరుతుంది. ఈవైపును ఉంచుకొని అవైపును చించిపారవేయడం సాధ్యంకాదు కదా!

మూడవది: విచారణ చెయ్యాలి. ఆత్మానుభవాలను విచారణ చేస్తే, ఆత్మప్రకాశం గోచరిస్తుంది. దేహతత్త్వం, బుద్ధితత్త్వం, మనోతత్త్వాలను ప్రత్యేకించి తరువాత బ్రహ్మతత్త్వాన్ని తెలుసుకోవాలి.

- నాదా

వార్షిక చందా: ₹ 60 (భారతదేశంలో) ₹ 550, లేక \$ 13 లేక £ 9 (విదేశాలకు)
చందా రుసుము ఒకటి లేక, రెండు, లేక మూడు సంవత్సరములకు స్వీకరింపబడును.

సనాతన సారథి చందాలు మనీయార్డరుద్వారా, లేక పర్సనల్ చెక్ ద్వారా, లేక డిమాండ్ డ్రాఫ్ట్ ద్వారా లేక, ఆన్లైన్ పద్ధతిన మా వెబ్సైటు www.sanathanasarathi.org ద్వారా చెల్లించవచ్చును. చందాలు పంపవలసిన చిరునామా: కన్స్టెనర్, శ్రీ సత్యసాయి సాధనా ట్రస్టు, పబ్లికేషన్స్ విభాగం, ప్రశాంతి నిలయం - 515134, ఆంధ్రప్రదేశ్.